

Marechaussee Contact

1

2020

Marechaussee Contact
21e jaargang | nummer 1
Februari 2020

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. De redactie behoudt zich het recht voor door derden ingezonden kopij aan te passen, in te korten, of niet te plaatsen.

Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan en/of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dient de bron en in voorkomend geval de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Martin Aalbers
Mieke Bloemheuvel (eindredactie)
Jan Gaasbeek
Willem Geense
Frans Meijer
Henk Westland (coördinatie & eindredactie)

Aan dit nummer werkten mee

Freerk van Rossem
Jack Vlaming
Joren van Wingerden
Albert Zomer

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(zie verder pagina SMC-informatie bij administratie en werving)

Vormgeving

Content Innovators BV, Zwolle / Den Haag

Druk

Bariet Ten Brink BV, Meppel

Kopij volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie. De deadline voor het inzenden van de kopij voor de volgende uitgave is 6 maart 2020.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen Actuele berichten
6	Veteranen Integrated Police Unit, mooie opstart internationaal samenwerkingsverband
8	Veteranen Terug naar Libanon: "Alsof ik nooit was weggeweest"
10	Dienstplichtigen De uitdagingen van een laatbloei
14	1940-1945 Het lot van wachtmeester De Vree en zijn familie
16	Reservisten Kolonel prins Pieter-Christiaan: "Veiligheid speelt een belangrijke rol in mijn leven"
18	Uit 'De Marechaussee grijpt in'
20	IKNG Onderzoek 'Dekolonisatie, geweld en oorlog in voormalig Nederlands-Indië, 1945-1950': feiten of emoties?
22	Beroeps Nostalgische boekdrukker volgens de regels der kunst
25	In het kort Veteranentickets voor Invictus Games 2020 Lustrumreünie Steenrode Baretten BronbeekFestival
26	Personalía
27	SMC-informatie

Foto omslag:
november 1967, Zeven (D), marechaussees (vlnr)
Bas Abbink (67-2), Jan Dekker (66-6),
Willem van der Elskamp (67-1) en Jan Kloet (67-2)

Het lijkt alweer enige tijd geleden – zoals alles enige tijd geleden lijkt als je met functioneel leeftijdsontslag bent – dat de jaarwisseling heeft plaatsgevonden. Op de eerste maandag na 1 januari houdt de Gouverneur der Residentie traditiegetrouw een nieuwjaarsreceptie. De Gouverneur der Residentie is verantwoordelijk voor al het militair ceremonieel in Den Haag, bijvoorbeeld rond Prinsjesdag en bij het aanbieden van geloofsbrieven aan de koning. De functie van Gouverneur der Residentie bestaat sinds 1813 en is sinds 1962 een verantwoordelijkheid van de Commandant Koninklijke Marechaussee.

Tot de gasten behoren, naast ambassadeurs en andere leden van het corps diplomatique, ook leden van het kabinet, parlementariërs, bestuurders en hoge ambtenaren en militairen. Een aantal van hen is uit hoofde van hun functie ook gezagsdrager, oftewel het zogenoemde 'bevoegd gezag' over bijvoorbeeld marechaussee en politie. Met een aantal van die gezagsdragers sprak ik over het voorbije jaar en keken we vooruit naar het komende. Ik nu uiteraard als belangstellende 'flo'er' en zij als bevoegd gezag. Het was fijn om uit hun monden te horen dat de KMar nog steeds als een betrouwbare partner wordt gezien die doet en levert wat wordt afgesproken.

Een van de onderwerpen die telkens ter sprake kwam was het geweld, zowel verbaal als fysiek, jegens handhavers en hulpverleners en 'traditiegetrouw' met een piek rond de jaarwisseling maar in toenemende mate ook tijdens 'normale' periodes in het jaar. Het laat zich moeilijk verklaren maar het lijkt er in ieder geval op dat ontzag en respect voor handhavers en hulpverleners niet meer vanzelfsprekend zijn. Enkele gezagsdragers vertelden de indruk te hebben dat medewerkers van de KMar minder onderhevig zijn aan dit verbale en fysieke geweld omdat het optreden van de KMar op een of andere manier meer respect afdwingt. Fijn om te horen uiteraard, maar de vraag is of dit echt zo is of enkel een gevoel.

De medewerkers van KMar en Nationale Politie voeren op straat of zoals dat zo mooi heet 'in het publieke domein', hun taken en verantwoordelijkheden uit in opdracht van het bevoegd gezag. De gezagsdrager betreft dan meestal de burgemeester, de officier van Justitie en soms direct de minister (Justitie en Veiligheid of Binnenlandse Zaken en

“Ontzag voor Gezag”

Koninkrijkszaken). Vele en soms diverse opdrachtgevers dus. De kunst voor de uitvoerders van KMar en politie is om, ongeacht de specifieke taak, consequent en duidelijk te handelen. Een weifelend of onvoorspelbaar optreden helpt sowieso niet om respect af te dwingen. Een daadkrachtige en volhoudende (uiterlijke) verschijning en optreden juist wel.

In 'ondergeschikt aan het bevoegd gezag' betekent niet dat je als KMar alles zomaar doet wat je opgedragen wordt. Het begrijpen en confirmeren van de opdracht is een belangrijke voorwaarde voor het optreden. Het is mede de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag goed aan te geven tot welk effect het optreden moet leiden en welke middelen daarvoor gebruikt mogen worden.

En daarin onderscheidt de KMar zich wellicht; eenmaal overeenstemming en afspraken gemaakt over het effect van handelen en de middelen die daarvoor worden ingezet, inclusief eventuele consequenties, wordt uitvoering gegeven aan de opdracht. De discussie vindt voorafgaand aan de uitvoering plaats en niet tijdens. De medewerkers die met de uitvoering belast zijn, stralen als het ware uit dat er niet met hen gemarchandeerd kan worden omdat zij weten dat hun optreden binnen de gemaakte afspraken 'onvoorwaardelijk' gesteund wordt door superieuren en gezag. Doen wat er afgesproken is, zonder vrees en zonder blaam!

Dit jaar wordt stilgestaan bij 75 jaar vrijheid in ons deel van de wereld. U bent getuige geweest van de excuses van het huidige bevoegd gezag voor het handelen van de Nederlandse overheid bij de vervolging van Joden, Sinti en Roma tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hiermee nam premier Rutte verantwoordelijkheid voor het handelen van de eigen overheid in een andere periode. Volgens velen markeren deze excuses een omslag in denken en beschouwen over de rol van de overheid in de Tweede Wereldoorlog. 75 jaar geleden was er in Nederlands-Indië (nu Indonesië) absoluut nog geen sprake van bevrijding. Japan capituleerde pas op 15 augustus 1945. Voor heel veel inwoners begon na jaren van ontbering in de kampen nu een andere hel, overgaand in een gewapende strijd, waarbij vele duizenden Nederlanders en Indonesiërs het leven lieten, tot de soevereiniteitsoverdracht op 27 december 1949, waarmee de onafhankelijkheid van voormalig Nederlands-Indië een feit was. Op pagina 20 van dit nummer informeren wij u over opzet en voortgang van het onderzoek naar die gebeurtenissen.

André Peperkoorn EMPM
generaal-majoor b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Woensdag 25 maart 2020

Bezoek Museum Militaire Traditie

De Reünievereniging MC organiseert een bezoek aan het Museum Militaire Traditie (www.museummilitairetraditie.nl) met daarna een bezoek aan de naast het museum gelegen kaarsenmakerij.

Programma:

10.30 - 11.00 uur - Ontvangst
11.00 uur - Rondleiding in twee groepen
12.00 uur - Lunch
13.00 uur - Rondleiding in twee groepen
14.00 - 15.00 uur - Afsluiting met hapje en drankje
SMC'ers (met partner en/of begeleider) betalen voor deze bijeenkomst € 11,- p.p. Ook niet-SMC'ers (met partner en/of begeleider) zijn welkom, zij betalen € 25,- p.p. Aanmelden door betaling op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Bezoek MMT. Vermeld daarbij ook uw adres.

Locatie: Van Rijckevorselstraat 2, 3972 ER Driebergen

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Woensdag 15 april 2020

Reünie 25e wachmeesterkursus 1967-1968

Koos Hensing heeft een reünie georganiseerd voor alle cursisten van de 25e wachmeesterkursus. Aanmelden: zie hieronder.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: koos.hensing@gmail.com

Donderdag 23 april 2020

Bezoek Louwman Museum

Dit museum herbergt 's werelds oudste privécollectie automobielen, bijeengebracht door de familie Louwman. Programma:

11.00 - 12.00 uur - Ontvangst
12.00 - 12.45 uur - Lunch
12.45 - 15.00 uur - Museumbezoek
15.00 - 16.00 uur - Napraten met hapje en drankje

Aan dit bezoek kunnen maximaal 50 personen deelnemen; de volgorde van opgave is bepalend. SMC'ers (met partner en/of begeleider) betalen € 17,50 p.p. Ook niet-SMC'ers (met partner en/of begeleider) zijn welkom, zij betalen € 30,- p.p. Aanmelden door betaling op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Louwman Museum. Vermeld daarbij ook uw adres.

Locatie: Leidsestraatweg 57, 2594 BB Den Haag

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Vrijdag 22 mei 2020

SMC-contactmiddag Badhoevedorp

De contactmiddag in de Koningin Máximakazerne te Badhoevedorp wordt georganiseerd voor alle SMC'ers, met partner/begeleider.

Aanvang 13.30 uur, kosten € 12,50 p.p. inclusief Indische rijsttafel. Niet-SMC'ers zijn ook van harte uitgenodigd, zij betalen € 25,- p.p. Aanmelden kan tot uiterlijk 15 mei 2020 door betaling op rekeningnummer NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Badhoevedorp. Dieetwensen graag bij aanmelding aangeven.

Locatie: Sloterweg 400, 1171 VK Badhoevedorp

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 25 juni 2020

SMC-reünie Boerma-Plaizier/MP III

De jaarlijkse reünie van Indiëgangsters/Boerma-Plaizier/MP III zal dit jaar worden gehouden op donderdag 25 juni 2020 op Landgoed Bronbeek, Reünie- en Congrescentrum Kumpulan. Deze reünie is bestemd voor allen die gediend hebben bij het Korps Militaire Politie en/of het Wapen der Koninklijke Marechaussee en/of bij het Korps Politietroepen in voormalig Nederlands-Indië, Nieuw-Guinea, Korea en Engeland. Ook partners zijn welkom.

De kosten voor SMC'ers – met partner – bedragen € 7,50 p.p.

Niet-SMC'ers – met partner – betalen € 20,00 p.p. Aanmelden kan tot uiterlijk 17 juni 2020 door betaling op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Kumpulan. Vermeld daarbij ook uw adres.

Weduwen van SMC'ers kunnen gratis aan deze reünie deelnemen en daartoe schriftelijk een gratis NS-vervoerbewijs aanvragen bij het Veteranen Instituut, afdeling Dienstverlening, Postbus 125, 3940 AC Doorn. Hiervoor aanmelden kan tot uiterlijk 17 juni 2020 bij de voorzitter van de reünievereniging MC (zie bij contact). Het programmaboekje wordt tijdig aan de deelnemers toegezonden.

Locatie: Velperweg 147, 6824 MB Arnhem.

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Vrijdag 4 september 2020

Reünie 27e wachmeesterkursus 1969-1970

Tijdens deze reünie wordt stilgestaan bij het feit dat het op deze 4e september op de kop af 50 jaar geleden is dat aan de cursisten het diploma en de onderofficiersnestel werden uitgereikt.

Aanmelden: zie hieronder.

Contact: a.kollerie@chello.nl | 06-22691004

Zaterdag 19 september 2020

Reünie beroepslichting 80-4

Jos Peters e.a. zijn op zoek naar leden van peloton 80-4 van de School Opleiding Beroepsmarechaussee voor een reünie op 19 september 2020. Aanmelden: zie hieronder.

Contact: jos.peeters@vitals4strategy.nl

Donderdag 5 november 2020

Algemene SMC-reünie Bronbeek

Deze jaarlijkse Algemene SMC-reünie vindt dit jaar wederom plaats op Landgoed Bronbeek in Arnhem. Nadere informatie volgt.

Locatie: Velperweg 147, 6824 MB Arnhem.

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

SMC-contactmiddag Buren vervallen

Door bouwkundige aanpassingen en herinrichting van de Dependence Marechausseemuseum kan deze in 2020 niet worden gebruikt. De contactmiddag en de Algemene Ledenvergadering RvMC komen daarmee te vervallen.

De Koninklijke Marechaussee voert het maritieme grenstoezicht op verschillende manieren uit. Zo controleren grensbewakers reizigers, voertuigen en scheepsbemanningen op maritieme doorlaatposten, zoals IJmuiden, Terneuzen, Europoort, Hoek van Holland en in (jacht)havens. Maar de bewaking van de zogenoemde blauwe grens gebeurt niet alleen vanaf land. Zo houdt de KMar ook op zee een oogje in het zeil, onder andere vanaf patrouillevaartuigen van de Kustwacht.

In totaal zijn vijf KMar-collega's als *boarding officer* bij de Kustwacht geplaatst. Een van hen is opperwachtmeester Joost Vocking. Hij voert tijdens meerdaagse patrouilles de grensbewakingstaak uit langs de Nederlandse kust, grofweg vanaf Eemshaven tot aan Vlissingen. Uniek aan de inzet is de samenstelling van de bemanning. Vocking wordt aan boord vergezeld door een collega van de Nationale Politie en de Douane. Het grote voordeel van deze gemixte crew is dat alle bevoegdheden en expertises aanwezig zijn om een vaartuig aan een grondige controle te onderwerpen.

Vocking en zijn collega's opereren onder de vlag van de Kustwacht. Het Kustwachtcentrum in Den Helder is dan

foto: Mediacentrum Defensie | Jan Dijkstra

Maritieme grensbewaking op de Noordzee

ook hun voornaamste opdrachtgever. "We kunnen bijvoorbeeld opdracht krijgen om een specifiek vaartuig te controleren of in actie te komen als er een noodoproep binnenkomt voor *search and rescue*. Als we zelf een interessant vaartuig waarnemen, waarvan we niet weten wie er aan boord zijn of wat hun intenties zijn, controleren we die ook. Onze bevindingen koppelen we terug aan het Kustwachtcentrum, dat onze informatie verder afhandelt, veredelt en verspreidt."

In alle jaren dat Vocking op zee werkt heeft hij al het nodige meegemaakt.

Eind vorig jaar hielp hij met het zoeken naar de gezonken Urker garnalenkotter UK-165 Lummetje en assisteerde hij bij de berging van de lichamen van de twee overleden vissers. Gelukkig is dat geen dagelijkse kost. Vocking: "We begeleiden dikwijls verdachte vaartuigen langs en naar onze kust. Ook treffen we weleens drugs aan op vaartuigen. Ik ben nog niet vaak op illegale vreemdelingen gestuit. Maar ik sluit niet uit dat dat binnenkort wel gebeurt. Het is een kwestie van op de juiste plaats zijn op het juiste moment."

Bron: KMarMagazine 2020-01

Costongs nieuwe commandant LTC

Brigadegeneraal Roger Costongs is sinds 18 december de nieuwe commandant van het Landelijk Tactisch Commando (LTC), het operationele hoofdkwartier van de marechaussee. Hij volgt brigadegeneraal Pieter Simpelaar op die per 1 maart 2020 na een dienstverband van 41 jaar met leefsontslag gaat.

Simpelaar blikt in zijn speech terug op de twee jaar dat hij commandant LTC is geweest en roemde de veerkracht en professionaliteit van alle medewerkers in de operatie. "Het mag duidelijk zijn: hier staat een dankbaar en trots mens. Dankbaar dat ik gezondheid, ruimte en empoel kreeg binnen de marechaussee. Trots op wat ik heb mogen doen, betekenen en bereiken. Het is teveel

om op te noemen. Iedere periode had zijn charme."

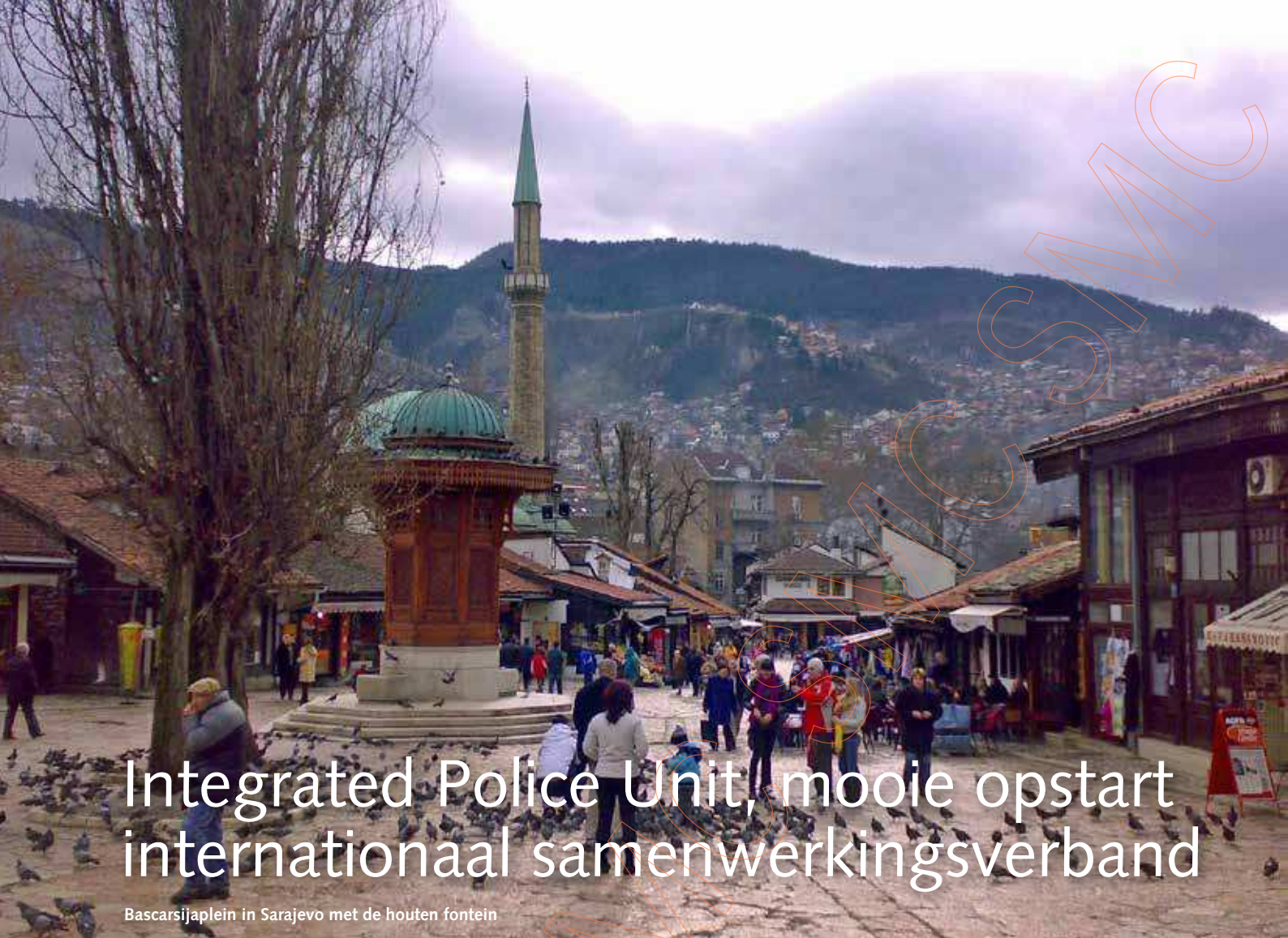
Costongs gaf aan zich bevoorrecht en trots te voelen dat hij commandant van het LTC is geworden. Hij blikt vooruit en noemde drie thema's waarmee hij de doorontwikkeling van het LTC wil ondersteunen: Leiderschap (persoonlijke en professionele ontwikkeling zijn belangrijk om optimaal te kunnen functioneren), Samenhang (wat is er nodig in de operatie en wat zijn de mogelijkheden en onmogelijkheden) en Innovatie (door te weten wat er speelt in de operatie, kunnen betere keuzes gemaakt worden).

Na de commando-overdracht heeft Simpelaar het Ereteken voor Verdienste

in brons ontvangen uit handen van Commandant Koninklijke Marechaussee, luitenant-generaal Hans Leijten. Simpelaar kreeg de waardering voor zijn enorme inzet voor de defensieorganisatie en de KMar in het bijzonder.

Bron: KMarMagazine 2019-12

Integrated Police Unit, mooie opstart internationaal samenwerkingsverband

Bascarsijaplein in Sarajevo met de houten fontein

Tussen 1992 en 1995 woedde er een vernietigende oorlog in Bosnië-Herzegovina. Met het tekenen van het vredesakkoord van Dayton werd ook de inzet van een internationale vredesmacht geregeld en zouden vele Nederlandse militairen hun missie draaien in het Balkanland. Het waren zeer uiteenlopende missies met verschillende karakters en verschillende uitvoeringen. Nadat de EU de missie overnam van de NAVO, startte in 2004 de zogenaamde EUFOR-missie onder de operatiennaam Althea. De EUFOR-missie werd opgedeeld in drie Multinational Taskforces waar de Integrated Police Unit (IPU) er een van was. | Door: Joren van Wingerden

Vanaf februari 2005 leverde de Koninklijke Marechaussee de eerste eenheid van tien personen voor IPU-rotatie 1. Deze eenheid maakte deel uit van de 580 man tellende politie-eenheid die voor het overgrote deel uit Italianen (Carabinieri) bestond. De IPU kende zijn eigen commandostructuur en logistieke ondersteuning. De eenheid was onderverdeeld in een eigen hoofdkwartier, logistieke eenheid (*logistic element*), een bataljon (*mobile element*) en een recherche-eenheid (*specialized element*) waar de marechaussees in eerste instantie deel van uitmaakten. Om alles te huisvesten was in Sarajevo, naast het grote en bestaande Butmir1, zelfs een apart kamp, Butmir2,

gecreëerd. In het grote kamp (Butmir1) waren de NAVO en EUFOR-eenheden gelegerd; het tweede kamp was voor de IPU-politiemensen. Het hek dat beide kampen scheidde, werd letterlijk in de avond door de bewaking gesloten en in de ochtend weer geopend.

Tijdens de eerste rotaties had de IPU-missie ook een deel van haar mensen in het Engelse kamp in Banja Luka zitten, enkele uren rijden vanaf Sarajevo. De faciliteiten op Butmir2 waren uitste-

kend, waarbij ook de 'Pizzeria' van de Italianen een prominente plek innam waar – tegen betaling – echte Italiaanse koffie en natuurlijk pizza's verkregen konden worden. Omringd door Italianen, Hongaren, Roemenen en zelfs Turken (formeel geen EU-lid) begonnen de mare-

chaussees aan hun missie in Bosnië. Vanaf 2007 zou de missie geleid worden door de toen nog maar net uit de startblokken geschoten European Gendarmerie Force (EGF of EUROGENDFOR), bestaande uit Italië, Frankrijk,

Portugal, Spanje en later Roemenië en Polen. De meeste van deze landen vormden dan ook de kern van de IPU-missie.

Mooie opstart

In eerste instantie werd gedacht dat de IPU vooral zou gaan dienen als ordehandhaver. Bosnië had nog voor de Republiek Serbska en de Bosnische Federatie een eigen politiekorps, plus een landelijke en overkoepelende politieorganisatie. Ervaringen leerden dat de corruptie en het voortrekken van de eigen bevolkingsgroep nog veelvuldig voorkwamen. Ook de spanningen tussen de bevolkingsgroepen, al dan niet gevoed door verschillende politici, waren nog steeds voelbaar. Ook vonden er geregeld demonstraties plaats. Een internationale politie-eenheid zou hier een neutrale rol kunnen spelen in ordehandhaving, onderzoeken, en het door een goede inlichtingenpositie tijdig kunnen herkennen en analyseren van signalen. Het team van de marechaussee zou uiteindelijk vooral in die laatste rol zijn taken gaan vervullen, waarbij een teamlid als analist zou werken. Ook zouden enkele marechaussees binnen de staf van IPU geplaatst worden. De Deputy Commander bijvoorbeeld, zou gaan fungeren als zogenaamde G2 (hoofd inlichtingen) op het hoofdkwartier. Roulerend in de EGF-structuur zouden ook functies worden vervuld binnen de staven op het hoofdkwartier. Daarmee werd de IPU de eerste missie van EGF en een mooie opstart van het internationaal samenwerkingsverband. In Bosnië draaiden daarnaast nog missies als EUPM en LOT waarbij marechaussees een rol speelden en waarmee (politie)informatie gedeeld kon worden of uiteindelijk worden aangeleverd bij de Bosnische instanties.

Vreemde eend in de bijt

Tijdens de oefeningen en de inzet van de IPU-eenheden konden onder andere de Italianen, Portugezen en Spanjaarden met hun *riot squads* (ME/BE) laten zien wat ze qua materieel en personeel in huis hadden. De Nederlandse bijdrage lag dus – op een aantal staffuncties na – specifiek op recherchetaken; de marechaussees waren dus minder opvallend aanwezig in het missiegebied. De werkzaamheden werden verricht in burger-

kleding en met lokale voertuigen. Daarmee bleven de leden van de missie voor hun 'groene' burens van Camp Butmir1 een vreemde eend in de bijt. De daar geplaatste militairen van de overige krijgsmachtonderdelen wisten maar moeilijk om te gaan met de 'stiekeme' collega's van 'dat andere kamp'. Aangezien de logistieke en personele lijnen wel via de reguliere defensieweg liepen, moest er regelmatig opnieuw uitgelegd worden wat deze marechaussees nu precies deden. Maar ondanks de verschillen werden de Nederlandse feestdagen en andere bijzondere evenementen gezamenlijk gevierd.

Teamgeest

Vanuit het hoofdkwartier werden de opdrachten verdeeld onder de *investigation teams* van het *specialized element* waar naast 'onze' marechaussee dus ook de Italianen, Fransen, Portugezen en Hongaren een onderzoeksteam leverden. De opdrachten waren vaak: informatie vergaren op een specifiek onderwerp waarbij vaak corruptie en georganiseerde misdaad een rol speelden. Deze opdrachten konden vanwege de gevoeligheid niet door de lokale politie worden opgepakt. De opdrachten werden geheel op eigen initiatief door de teams uitgevoerd, observaties waren hier een belangrijk onderdeel van maar vergden veel van de niet specifiek hiervoor opgeleide teamleden. Met het nodige inlevings- en improvisatievermogen werden uiteindelijk veel opdrachten succesvol volbracht. De vergaarde informatie werd vastgelegd en geanalyseerd om vervolgens weer teruggebracht te worden naar het hoofdkwartier en van daaruit weer naar andere (opsporings) instanties. Door de opdrachten en de aparte legering waren de teamleden veel op elkaar aangewezen, wat veel vroeg van de teamgeest in de samenwerking met de internationale collega's. De Italiaanse koffiecultuur bracht uitkomst: met een eerste ontmoeting in de ochtend in de 'Pizzeria' werden tijdens de koffie de laatste weetjes uitgewisseld waarna in de kantoorruimte van de teams de officiële briefing volgde.

Persoonlijke verhalen

Door de vrijheid die de missie met zich meebracht, zoals het werken in burger-

Legeringsgebouw Camp Butmir2

De 'Pizzeria'

en de beschikbaarheid van voertuigen, konden de marechaussees die deel uitmaakten van IPU, hun vrije tijd goed besteden. De rotaties waren heel divers samengesteld, met oude en jonge teamleden waarbij ook zeer ervaren Bosniëgangers zaten. Bijzondere momenten volgden wanneer de oudere collega's de jongere meenamen naar historische plekken van het land. Zo waren er bezoeken aan bijvoorbeeld Srebrenica en de oorlogsplaatsen rondom Sarajevo, waarbij persoonlijke verhalen gedeeld werden. Ondanks dat de oorlog tijdens de IPU-missie al voorbij was, werden op deze manier de sporen duidelijk zichtbaar. De politieke spanningen die tijdens de missies opdoken werden hierdoor in de juiste context geplaatst. Uiteindelijk zouden er dertien rotaties draaien voor de IPU-missie naar Bosnië.

Voor de European Gendarmerie Force bleek het in Bosnië beproefde IPU-concept een mooie organisatiestructuur om verder uit te bouwen. Eenheden van de deelnemende landen oefenen nog regelmatig als IPU en onder de EGF-vlag zouden marechaussees worden uitgezonden naar Afghanistan om daar de lokale politie te trainen. Het hoofdkwartier van EGF in Vicenza (Italië) is of was een vaste werkplek voor diverse marechaussees. In 2017 kwam er een einde aan de jarenlange inzet van de Nederlandse krijgsmacht in Bosnië.

Terug naar Libanon: "Alsof ik nooit was weggeweest"

1981, Albert Zomer in Libanon

In de periode 1980-1981 deed ik 'als broekie van 21' dienst bij de brigade van de Koninklijke Marechaussee in Kafra (Libanon). Voor de kenners onder ons: inderdaad, dat huis met die roze badkamer, mét bad, zónder water. In 1982-1983 volgde plaatsing bij het UNIFIL HQ te Naqoura, met plaatsingen in Tyre Barracks en Tel-Aviv. Ik heb altijd een goed gevoel aan Libanon overgehouden. Veel heb ik daar geleerd, gezien en meegemaakt. Ik kijk en denk nog steeds met fijne gevoelens naar en aan die tijd, maar heb nooit gedacht dat ik er na zoveel jaar weer terug zou keren, nu in het kader van mijn hobby als keurmeester van kooi- en volièrevogels. | Door: Albert Zomer

Tijdens een congres over kooi- en volièrevogels in Almeria (Spanje, 2017) werd ik geconfronteerd met de acceptatie van Libanon als lid van de COM, de Confédération Ornithologique Mondiale, de wereldbond voor vogelliefhebbers. Dit gaf mij een geweldig gevoel omdat dit betekende dat het gewone leven in Libanon gewoon doorgaat en zelfs verbeterd is. De Libanese delegatie was zo trots als een pauw vanwege hun opname in de wereldvogelbond en ik was dat stiekem ook. Ik begroette hen in het Libanees en enigszins verbaasd werd die begroeting aangenomen. Het jaar daarop bevond ik mij met een Nederlandse delegatie van de COM in

Cesena (Italië). De Libanese delegatie was er ook; hun landenstand stond vlak naast de Nederlandse. Zo kon ik contact leggen met enkele delegatiegenoten. Men had al snel door dat ik keurmeester was voor kanaries en uiteraard heb ik aangegeven dat ik jaren geleden in Libanon had gediend. Men was hierin oprecht geïnteresseerd, terwijl de mensen die ik sprak toen nog niet eens geboren waren.

Terug naar 2018

Via Facebook werd ik uitgenodigd vriend te worden van een van de delegatieleden die ik in Almeria en vervolgens in Cesena had ontmoet. Van het een kwam het ander, mede omdat men

ook de fotoalbums van Libanon op mijn Facebook had ontdekt. Zodoende kreeg ik een uitnodiging om te komen keuren in Beiroet bij de Libanese federatie voor kooi- en volièrevogels. Hiermee ging een droom voor mij in vervulling. Ik mocht trouwens ook een collega-keurmeester meenemen. Zo gezegd zo gedaan. De tickets werden door de Libanese organisatie voor ons geregeld en op 22 november 2018 vlogen we naar Beiroet.

Op vliegveld Rafic Hariri in Libanon herkende ik niets meer van hetgeen ik van 35 jaar terug in mijn gedachten had. Toen was het een kleine aankomsthal, met naast een half afgebouwde loods een wrak van een vliegtuig. Moesten we ons toen opstellen met het bataljon, nu stonden we in de wachtrij voor de douane, met het vooraf ingevulde visumkaartje. Dat nam een behoorlijke tijd in beslag; het was razend druk, mede doordat aankomende passagiers met de Libanese nationaliteit voorrang hadden. Ik kreeg al telefoontjes van mijn gastheer waar we bleven, maar geduld is in Libanon een schone zaak. Na het passeren van de douane werden we opgewacht door onze gastheer, waarbij ons een Arabische kusbegroeting ten deel viel. Vervolgens werden we met de auto via het drukke gedeelte van Beiroet naar het noorden van de stad gebracht, waar we een prachtig appartement tot onze beschikking hadden.

Gevoel van thuiskomen

De eerste stappen op Libanese bodem en het weerzien met een land dat mij zoveel aan ervaring en indrukken had gebracht, waren voor mij behoorlijk emotioneel. Maar toen ik de Libanese lucht weer rook en de cultuur weer opsnoof, was het alsof ik nooit was weggeweest. Het lawaai op straat, de manier van rijden van de inwoners van de stad, de geur, het leven op straat en de Arabische klanken, gaven me een gevoel van thuiskomen. Inmiddels kwamen als vanzelf de Arabische woorden weer in mijn gedachten terug. Beiroet was wél veranderd, een mooie snelweg door de stad, geen demarcatielijn en minder zichtbare militairen en militaire voertuigen, maar dat wilde niet zeggen dat die er niet waren.

Indrukken het belangrijkste

Toen de dag van de keuring van de Libanese vogels was aangebroken, moest er natuurlijk eerst ontbeten worden. De broodjes waren heerlijk, maar mierzoet, dus ik heb het maar bij één broodje gelaten. Op weg naar Saïda naar de zaal met vogels die wij (mijn collega en ik) moesten keuren, vroeg ik of Pierre, onze gastheer, langs Hotel

2018, Beiroet, de twee bekende rotsen voor de kust

Riviera (onze eerste verblijfplaats in 1980) wilde rijden en dan via de oude weg vanuit Beiroet naar Saïda. Het hotel stond er nog steeds, mijn herinneringen gaan echter niet zo ver dat ik kan zeggen of het groter geworden is, maar het zag er perfect uit. De boulevard was schoon, druk en herkenbaar; het zwembad aan de boulevard was duidelijk opgeknapt, maar het bassin was nog niet gevuld met water. Ook heb ik even rondgelopen bij de twee bekende rotsen voor de kust, waarna we via de oude weg naar Saïda reden. Mij werd wel verzocht in dit oude gedeelte niet te fotograferen; daar konden we moeilijkheden mee krijgen. Maar de indrukken die ik nu had opgedaan, waren voor mij het belangrijkste.

Trots

Het gebouw in Saïda waar de vogelkeuring plaatsvond, was een soort universiteitsgebouw, keurig en strak gebouwd en omgeven door een mooi park. In de zaal wachtten ons wel honderden vogels. Ik schat zo'n 700 tot 800 en van een geweldige kwaliteit. Samen met mijn Nederlandse collega heb ik de kanaries gekeurd. Het maakt me trots dat ik in het verleden aandeel heb mogen hebben (een heel kleintje) aan de vrede in Libanon, en dat de situatie er nu zodanig is dat de mensen er zelfs hun hobby's kunnen uitvoeren.

Op de laatste dag van ons verblijf was er nog tijd voor een sightseeing door Beiroet. De auto werd in de stad geparkeerd waarna we vervolgens te voet verder gingen, door Hamra en Veneziastreet. Machtig mooi! Waar in het verleden het goudwinkeltje van 'Sammie Gold' gevestigd was, zagen we nu de meest luxueuze juwelierswinkels. Een in 1981 in aanbouw zijnde moskee is helemaal af en midden in de

stad zagen we zelfs een moskee, waar een orthodoxe kerk tegenaan is gebouwd. Dit was in mijn tijd bij de UNIFIL-missie ondenkbaar. Kortom, een prachtige stad met mooie gebouwen in een geweldige stijl, en in aanloop naar de feestdagen prachtig versierd. Op straat hoorden we diverse talen om ons heen, ook de Nederlandse, van Nederlanders die een weekend Beiroet 'doen', want gelet op de kostprijs van een vliegticket naar Beiroet (147 euro retour), is dat zo gek nog niet.

Aan Libanon, dat altijd een plek in mijn hart heeft gehouden, denk ik soms met emotie maar altijd met een grote glimlach aan terug. Helaas was het niet mogelijk naar het zuiden af te reizen, allereerst vanwege het korte verblijf, maar daarnaast vanwege het feit dat het niet verstandig zou zijn om alleen op pad te gaan. Moe, maar voldaan en met een enorme berg indrukken, vertrokken mijn collega en ik weer naar Nederland en ik met de wetenschap dat onze inzet in het verleden niet voor niets is geweest.

2018, Saïda, in actie als keurmeester van kooi- en volièrevogels

Dit artikel verscheen eerder in Dubbel 4, het verenigingsorgaan van de Nederlandse Unifil Vereniging.

De uitdagingen van een laatbloeier

Na 20 mooie maanden als dienstplichtig marechaussee volgt er voor Jan Dekker een geslaagde loopbaan in het bedrijfsleven. Daarnaast heeft sport en vooral balsport hem altijd geboeid en bezig gehouden. Op latere leeftijd wordt hij internationaal hockey-scheidsrechter en fluit grote wedstrijden over de hele wereld. Maar hij vindt nog meer uitdagingen... | Door: Martin Aalbers

1967, mar4 Jan Dekker bij zijn Munga

Als oudste van vijf kinderen van het gezin Dekker is Jan op 2 april 1947 in Zwolle geboren. Zijn vader is beroepsmarechaussee en wordt van Zwolle overgeplaatst naar Brigade Dinxperlo. Als Jan vier jaar is, verhuist het gezin naar Doetinchem. Bij Brigade Dinxperlo zijn weinig vooruitzichten en wanneer die in 1965 wordt opgeheven, solliciteert zijn vader bij de gemeentepolitie Doetinchem, en ging als rechercheur met pensioen.

Jan, met het mulodiploma op zak, wordt als 17-jarige aangenomen als administratief medewerker bij Las- en Constructiebedrijf Bongers in Doetinchem. In 1965 moet hij voor de keuring voor zijn nummer naar de Indelingsraad in Deventer. De appel valt niet ver van de boom en hij geeft de Koninklijke Marechaussee als voorkeur op.

Dienstplicht 66-6

Zijn werk bij Bongers wordt voor twintig maanden opgeschort. Op 16 november 1966 meldt Jan zich op de Koning Willem

III-kazerne en wordt ingelijfd bij het A-eskadron van kapitein Chr. Schippers. De basisopleiding wordt afgesloten met de traditionele ouderdag en na een week vakantie wacht het B-eskadron de vervolgopleidingen. Jan volgt de opleiding tot marechaussee PD/chauffeur.

Als enige dienstplichtige zingt hij mee in het Mannenkoor Koninklijke Marechaussee. Op 6 maart 1967 treedt het koor samen met het Christelijk Knapenkoor uit Apeldoorn en de Arnhemse Politiekapel op in de Grote Kerk in Apeldoorn om daar een langspeelplaat op te nemen.

Op 15 juni 1967 wordt Jan geplaatst bij 41 Maresk in Nunspeet onder bevel van kapitein W. Johannisse. Het verblijf in Nunspeet is slechts van korte duur, want samen met acht anderen van zijn lichter wordt hij overgeplaatst naar 41 Maresk in Seedorf (D). Zijn vriendin en

later vrouw Gerda is niet blij met die plaatsing. Er breekt voor hem een geweldig mooie periode aan, waarbij hij in tien maanden Seedorf in zijn Munga ruim 30.000 km aflegt. Het werk bestaat hoofdzakelijk uit het begeleiden van transporten van Seedorf naar de Nederlandse grens bij Glanerbrug en terug, het begeleiden van colonnes van en naar de oefenterreinen in Duitsland en uit het patrouilleren in Seedorf en wijde omge-

1968, Bremervörde, mar2 Max Gillisen en mar2 Jan Dekker (rechts), na een ongeval wegbreedte opmeten voor een situatietekening

ving. Niet altijd met de Munga, ook te voet op de Reeperbahn in Hamburg. Ook heeft Jan, samen met collega's, in Bremervörde eens een caféruzie beslecht. Het bewaken en beveiligen van een munitiedepot behoren ook tot de werkzaamheden. Jan is pistoolschutter 1e klasse en gaat als enige dienstplichtige met de beroeps mee naar de schietwedstrijden van de *Feldjäger* (Duitse MP).

Wanneer je als jonge lichte in Seedorf arriveert, ben je weer even 'oliebol'. Zo worden Jan en een aantal lichtinggenoten door een paar jongens van oudere lichten ter ontgroening meegenomen naar de nachtclubs op de Reeperbahn. Dat was voor 'deze boer uit de Achterhoek' een complete cultuurschok! Zoiets had hij nog nooit gezien.

Bijzonder zijn de gewapende escortes bij geldtransporten. De soldij wordt in die jaren contant uitbetaald en de kassier van de legerplaats moet het geld ophalen bij de bank in Stade. Twee Munga's, elk met drie gewapende marechaussees, en een VW kever rijden apart van elkaar en via drie verschillende routes naar Stade. Nadat het geld in de VW is geladen, rijden ze met een Munga voor en achter de VW terug naar Seedorf.

In februari 1968 gaat Jan met een grote groep militairen met een touringcar vanuit Seedorf naar Göteborg in Zweden, waar op de 24e en 25e het wereldkampioenschap schaatsen allround voor heren in het Ullevi stadion wordt verreden. Een jaar eerder is Kees Verkerk in Oslo wereldkampioen geworden en is titelverdediger. Echter, de kampioenschappen worden gedomineerd door de Noren Fred Anton Maier, die voor het eerst wereldkampioen wordt, en Magne Thomassen die tweede wordt. Ard Schenk wordt derde en Kees Verkerk vierde.

In mei 1968 neemt Jan met een sportteam van 41 Maresk uit Seedorf deel aan het *Himmelfahrt Polizeisportfest* in het Volksparkstadion in Hamburg-Bahrenfeld. Voorafgaand aan het sportfestijn maakt het team van 41 Maresk met eerste luitenant Van de Ham en wachtmeester der 1e klasse Buijse, samen met een polizist die het team begeleidt, een boot-

1967/1968, grensovergang Schoonebeek, overnemen van transporten/colonnes uit Nederland

1967/1968, legerplaats Seedorf, op de bijrijderstoel mar3 Jan Kloet (?)

1968, schietwedstrijden met Feldjäger, (3e van links) mar2 Jan Dekker

tocht door de haven van Hamburg. Jan is op diverse vlakken sportief bezig, zowel passief als actief. Niet alleen gedurende zijn tien maanden Seedorf, ook in de jaren die volgen voert sport de boven-ton. Voordat hij afzwaait, neemt hij met een KMar-detachement van de leger-plaats Hohne nog deel aan de Avond-vierdaagse.

In 1968 gaat het gerucht dat een dienst-plichtige als 'mol' zou fungeren voor de Amsterdamse onderwereld. 's Nachts zou een diefstal van wapens zijn gepland uit een wapenkamer in een van de gebou-wen op de legerplaats. Ver buiten See-dorf volgt een briefing waar veel beroeps uit Nederland bij aanwezig zijn. "Dit zijn zware jongens, eerst driemaal in de lucht schieten en daarna pas gericht. Mocht je het door de zenuwen door elkaar halen, snappen wij dat wel, als je per saldo maar genoeg hulzen hebt..." Uiteindelijk is er niets gebeurd, maar Jan heeft dit wel als een zeer spannende gebeurtenis ervaren.

Terug naar de Achterhoek

Begin juni 1968 gaan de negen van lich-ting 66-6 uit Seedorf met groot verlof. Jan keert terug naar Bongers en blijft het bedrijf uiteindelijk veertien jaar trouw. Als jonge dertiger is hij toe aan een nieuwe stap met meer perspectief en dynamiek. De Achterhoek telt een groot aantal bedrijven dat door het ontwikkelen van nieuwe producten en het aanbrengen van nieuwe afzetmarkten jaarlijks groeit. Een van die bedrijven is ATAG in Ulft, dat fornuizen, kookplaten en inbouwappa-ratuur maakt voor zowel de particuliere als de zakelijke markt. Het wordt een functie in de verkoop en na een jaar is hij hoofd van de afdeling Bedrijfskeukenappa-ratuur.

Wanneer een afdeling Export wordt opgericht, wordt Jan assistent exportma-nager. Hij gaat in Europa apparatuur aan de man brengen en vindt er snel zijn draai. Als Jan in zijn midlife zit en zijn manager maar drie jaar ouder is, is het tijd voor een terugblik én een vooruitblik. Wil ik dit blijven doen tot mijn 65e? Hij wikt en weegt, en neemt na twaalf heel plezierige jaren ontslag bij ATAG en be-gint voor zichzelf als interim-manager. Niet om bedrijven te saneren of reorgani-saties te begeleiden, nee, hij gaat aan de

slag bij bedrijven die een manager zoeken ter vervanging van iemand die langdurig ziek is of een sabbatical neemt.

Dekker Media

Na een aantal jaren raakt Jan bij toeval verzeild in de wereld van de media en richt het bureau Dekker & Partners Me-dia Support op. Zijn netwerk is de laatste jaren zodanig groot geworden, dat het wel zijn vruchten moet gaan afwerpen. Het bedrijf richt zich op het verkopen van

twee keer uitgezonden. Twee weken naar Oekraïne en tweemaal twee weken naar Mozambique.

Momenteel zit Jan nog in het bestuur van Stichting Vrienden van Sravana. Sravana is een hospice in Doetinchem, dat in vijf gastenkamers terminale patiënten uit Doetinchem en verre omgeving verzorgt en begeleidt, maar ook thuis in de eigen omgeving. Daarnaast verricht hij via Stichting Watoto Nederland bestuurlijke

2018, keeper Frank Jansen en scheids-rechter Jan Dekker; foto bij een artikel in De Gelderlander over de komende WK Hockey 2018 Grand Masters (60+) in Barcelona

foto: Jan van den Brink

advertenties voor bladen die door derden worden uitgegeven. Bekende bladen waar het bedrijf voor werkt zijn onder andere Achterhoek Magazine (oplage 14.500) en Landleven (oplage 115.000). Jan heeft het bedrijf tot drie jaar geleden gerund.

Via zijn bedrijf is hij in aanraking geko-men met Programma Uitzending Mana-gers (PUM). Dit is een organisatie die gelieerd is aan de overheid en Neder-landse senior experts werft op velerlei vakgebied met kennis en ervaring om deze in te zetten in landen, waar gelijke bedrijven moeite hebben om op eigen benen te staan. PUM-managers worden ingezet om deze startende ondernemers te ondersteunen en op weg te helpen op zowel vaktechnisch gebied als exploitatie. Jan wordt benaderd door de Afdeling Printing & Publishing van PUM en is

hand- en spandiensten voor een school in Arusha (Tanzania) en is nog actief in een aantal commissies van zijn Lionsclub.

Sport

Als zoon van een 'arme' politieagent mag Jan in de jaren 50 geen lid worden van de hockeyclub in Doetinchem. Dat was toentertijd te hoog gegrepen. Wanneer in 1962 in zijn woonplaats de handbalver-eniging De Gazellen wordt opgericht, wordt hij lid van deze vereniging. Hand-bal was toen uitsluitend een veldsport en pas een aantal jaren later een zaalsport. Jan is geen atleet, maar slechts een ma-tige rechtsvoor, hij heeft wel aanleg voor het keeperswerk en zo staat hij van zijn 22e tot zijn 30e in het doel. In 1977 promoveert zijn team naar de eredivisie en moet er vier keer in de week worden getraind. Dat is voor Jan een brug te ver, temeer omdat na je dertigste je reflexen

2015, Bloukrans (Zuid-Afrika), bungeejumpen

beduidend verminderen. Naast de sport heeft hij vele jaren een bestuursfunctie bij zijn handbalvereniging vervuld.

Stilzitten? Geen sport? Integendeel! Jan gaat recreatief basketballen en elke vrijdagmiddag met vrienden een uurtje tegen een squashballetje slaan. Op een hockeytoernooi van JCI (Junior Chamber International, een wereldwijd netwerk voor jonge ondernemende mensen) krijgt hij op zijn 35e voor het eerst een hockeystick in zijn hand. Hebe Botje, de aanvoerder van het Doetinchemse team ziet dat Jan aan balsporten heeft gedaan en spoort hem aan bij de Doetinchemse Hockey Club (DHC) te komen. Vanaf dat moment traint Jan elke zondagmorgen bij de trimmers van DHC. Na drie jaar wordt hij gevraagd om bij de veteranen in de competitie te gaan spelen. Als je verwacht dat zijn sportcarrière op deze leeftijd op een lager pitje komt te staan, heb je het mis. Jan wordt clubscheidsrechter waarna DHC hem voor de opleiding tot bondsscheidsrechter aanmeldt. Hij komt in het klasje bij opleider Charles Schijf en slaagt. Jaren later (de zestig gepasseerd) wordt hij gevraagd om te fluiten bij de Nederlandse Hockey Club (NHC) De Zestigplussers.

In 2009 wordt Jan geselecteerd voor de club van internationale scheidsrechters bij de World Grand Masters Hockey Association (WGMA). Hij fluit op de 'World Cup' in Kaapstad (2010), Oxford (2011), Den Haag (2012), Newcastle/Australië (2016) en Barcelona (2018). Voor de 'European Cup' in Amsterdam (2009), Neuss (D) (2011), Kontich (B) (2013), Londen (2015), Glasgow (2017) en Brasschaat (B) (2019). Voor de 'Asia Cup' komt Jan in 2011 in actie in Singa-

pore. En voor de 'European Cup Masters' in 2017 in Tilburg en in 2019 in Krefeld (D). Op het 'International Mentors Tournament' in Athene (2011) en in Barcelona (2013) mag hij wedstrijden fluiten. Dit jaar fluit hij van 19 tot 29 september wedstrijden op de 'WK Masters' in Kaapstad.

Maar het is niet bij handbal, basketbal, squash en hockey gebleven. Op zijn 41e behaalt hij zijn A-brevet parachutespringen op het Nationaal Paracentrum Teuge. Bij Jan en een aantal sportievelingen van Business Club De Graafschap ontstaat in 2004 het idee om aan de New York City Marathon mee te doen. Het wordt concreet en dan trainen, trainen en nog eens trainen. Op 6 november 2005 staat hij – 58 jaar oud – met bijna 50.000 lopers aan de start op Staten-Island. Er finishen 36.872 lopers en Jan als nummer 31.977 in een tijd van 5:21:26. Niet zijn laatste marathon; Berlijn (2006), Moskou (2007), Dublin (2008) en zijn vijfde in Istanbul (2009) volgen.

Met enkele marathonenthousiastelingen wordt in 2009 een reis naar Afrika ondernomen. Het continent heeft eerder in 2004 Jans hart al veroverd. Met de groep beklimt hij samen met zijn echtgenote in Tanzania de hoogste vrijstaande berg van Afrika, de Kilimanjaro (5.895 m). De trip wordt afgesloten met een safari in de vijf wildparken van Tanzania.

Familieman

In 2004 is Jan met zijn tweede vrouw Madelon en hun beider dochter Janique voor het eerst met vakantie in Zuid-Afrika. Het land heeft hem direct gepakt en inmiddels is hij er zeven keer geweest. In 2015 bezoekt Jan Zuid-Afrika samen

met dochter Janique. Naast het bezoeken van nationale parken zoekt hij meer uitdaging. Aan de Tuinroute tussen Kaapstad en Port Elisabeth, bevindt zich in Bloukrans de hoogste bungeejumpbrug (216 m) ter wereld. En je raadt het al: Jan en dochter Janique wagen de sprong in het diepe. In 2016 – nu met zijn oudste dochter Celeste – wil hij in Kaapstad nog een wens van zijn bucketlist strepen: paragliding. Met een instructeur van Cape Town Tandem Paragliding maken Jan en dochter Celeste een vlucht bij ideaal weer met een prachtig zicht op de Atlantische Oceaan, de Tafelbaai en het Cape Town Stadium.

Jans leven kent helaas ook dieptepunten. De scheiding in 2010 is een gebeurtenis waar hij niet trots op is. Maar desondanks heeft hij een goede verstandhouding met allen die zijn levensweg hebben gekruist. Ze gaan samen op vakantie en treffen elkaar bij verjaardagen en feestelijkheden.

Country op Radio Ideaal

Na zijn intensieve jaren vindt Jan rust in de muziek. Elke donderdagavond van 20.00 – 21.00 uur verzorgt hij een country-programma op de regionale zender Radio Ideaal. In 'Ideaal Country' draait hij een uur lang moderne country & western muziek, zoals van de 'queen of country-pop', de Canadese Shania Twain en vele anderen. Radio Ideaal is digitaal te beluisteren op: <https://radioideaal.nl/liveplayer.html>

Onlangs is Jan verhuisd naar het landelijk gelegen dorp Azewijn. Vanuit de woonkamer heeft hij een wijds uitzicht over de weilanden en bij helder weer ziet hij de toren van de kerk in Zeddam. Maar stilzitten is niets voor hem. In april gaat hij met Janique een lang weekend naar de stranden van Normandië voor een battlefield tour, in juli een paar weken kamperen in Rovinj (Istrië), in september fluiten voor het WK Hockey 45+ in Kaapstad en in november voor het WK Hockey 60+ in Tokyo. Over een latbloeiër gesproken!

2020, Azewijn, Jan Dekker

foto: auteur

Het lot van wachtmeester De Vree en zijn familie

Mei 1945, de Arnhemse Koepelgevangenis met oorlogsschade

Deel 46 uit de serie 'De onbekende helden van 1940-1945'
Door Henk G. Westland, luitenant-kolonel b.d.

Na een overval op het distributiekantoor in Herveld worden drie politieagenten gearresteerd omdat zij niet adequaat hebben opgetreden. Wanneer de directeur van de Koepelgevangenis in september 1944 tijdens gevechten in Arnhem de celdeuren opent, kunnen ze ontkomen. Een vrijheid die voor wachtmeester Rijk De Vree een wrange bijsmaak krijgt en maar van korte duur is.

Rijk de Vree (22), na de Nederlandse capitulatie afgezwaaid als dienstplichtig wachtmeester van de artillerie, solliciteert bij de Marechaussee en verbindt zich begin september 1940 als marechaussee te voet bij de 3e Divisie Marechaussee te Arnhem. Hij komt op bij Eskadron Arnhem voor zijn basisopleiding en gaat vanaf maart 1941 als marechaussee te paard voor negen maanden over naar het bereden peloton, gelegerd aan de Schelmscheweg in Arnhem. In juli 1941 wordt hij voor twee maanden gedetacheerd bij Brigade Groesbeek, waarna hij weer terugkeert bij het eskadron. Zijn volgende plaatsing is in mei 1942 bij Brigade Lent.

Per 1 maart 1943 wordt de politiemacht in Nederland door de bezetter gereorga-

niseerd. De Vree wordt dan ontslagen als marechaussee en aangesteld als wachtmeester der Staatspolitie, en ingedeeld bij de 'Marechaussee (Gendarmerie)', groep Kesteren, post Oosterhout. In mei 1944 wordt hij overgeplaatst naar de post Andelst. Inmiddels is Rijk op 27 januari 1943 getrouwd met Dicky Renes uit Ede en vindt het echtpaar een huis in Oosterhout. Op 23 mei 1944 worden ze verblijd met de geboorte van zoontje Gerrit Jan.

Rijk is in de Over-Betuwe betrokken bij illegale activiteiten, maar onbekend is of hij zich bij een organisatie heeft aangesloten. Zijn collega oppervachtmeester Marskamp van de staf Afdeling Elst schrijft: "In ons afdelingsbureau waren zes groote draadkniptangen, nog afkomstig van de politietroepen van voor mei

Rijk de Vree wordt op 25 augustus 1918 in Ede geboren. Vader De Vree is bosarbeider bij de Nederlandse Heidemaatschappij en later boswachter op het terrein van het HORA herstellingsoord in Ede. Rijk groeit op in een Nederlands-hervormd gezin en gaat na de lagere school naar de middelbare handelsschool. Als hij veertien jaar oud is, overlijdt op 12 mei 1933 zijn moeder; zijn vader hertrouwt twee jaar later. Een groep jongens, waaronder Rijk, richt in 1935 voetbalvereniging DTS'35 (Door Training Sterk) op.

Voor zijn dienstplicht wordt Rijk in oktober 1938 ingelijfd bij 4 Regiment Veldartillerie, gelegerd in de Van Essenkazerne te Ede. Na opgeleid te zijn als bereden kanonnier, wordt hij in opleiding genomen voor onderofficier en na afloop in juni 1939 bevordert tot dienstplichtig wachtmeester-titulaire. Op 28 augustus kondigt de regering de algemene mobilisatie af. Wachtmeester De Vree wordt dan overgeplaatst naar 1 Depôtbatterij (4 Depôt-afdeling) te Voorschoten waar hij rekruten gaat opleiden; in november wordt hij bevordert tot dienstplichtig wachtmeester-effectief. In december 1939 keert hij terug bij zijn regiment, bij de stafbatterij van de III-4 afdeling. 4 Regiment Artillerie (4 RA) bevindt zich in zijn oorlogsopstellingen in het zuidwestelijk deel van de Veluwe en III-4 RA heeft zijn kwartieren in de buurt van Maarsbergen. In de meidagen van 1940 wordt 4 RA ingezet ter ondersteuning van 10, 22 en 15 Regiment Infanterie ter verdediging van de zuidflank van de Valleistelling. Over de persoonlijke inzet van wachtmeester De Vree zijn geen bijzonderheden bekend. Na de Nederlandse capitulatie gaat hij per 1 juli 1940 met groot verlof.

1940. Een er van nam ik mee naar den marechaussee R. de Vree te Oosterhout, gem. Valburg. Te Slijk-Ewijk hadden Russische krijgsgevangenen voor de Duitse *Wehrmacht* een bovengronds telefoonnet aangelegd bestaande uit vele telefoondraden. Ik sprak met De Vree af dat hij met deze tang tijdens de verwachte gevechtshandelingen op een zoo funest mogelijk oogenblik deze draden zou doorknippen, zoo mogelijk op meerdere plaatsen."

In Herveld overvalt een knokploeg het distributiekantoor. Het landelijk berichtensysteem meldt: "Heden, 20 juli 1944 te 13.30 uur, is door vier met pistolen gewapende personen een overval gepleegd op het gemeentelijk distributiekantoor te Herveld (gem. Valburg). Alle aanwezige distributiebescheiden zijn medegenomen. Bedoelde vier personen hebben zich vermoedelijk laten insluiten, waarbij twee secretarie-ambtenaren zijn overvallen en politie-ambtenaren zijn ontwapend. De voor controle aanwezige groepscommandant werd eveneens ontwapend. [...] De aanvallers zijn per rijwiel in de richting Wageningen-Arnhem vertrokken."

Op het moment van de overval zijn Rijk de Vree en zijn collega opperwachtmeester Kollewijn daar belast met de wacht-dienst. Dan loopt onderluitenant Loef (lid NSB), commandant van de groep Kesteren, langs het kantoor. De drie politiemannen worden ontwapend en samen met twee secretarie-ambtenaren in een kamer opgesloten. Na het vertrek van de overvallers blijkt dat een andere deur van het vertrek niet is afgesloten en vijf minuten later geeft Loef de onliggende postcommandanten telefonisch opdracht om controle op de wegen uit te oefenen. Naar verluidt was Rijk op de hoogte van de komende overval en zorgde ervoor dat de knokploeg binnen kon komen.

Die middag komen ook de *Sicherheitspolizei* (Sipo) en de gewestcommandant, luitenant-kolonel Feenstra (lid NSB) ter plaatse. Feenstra verklaart later: "dat er van groote plichtsverzaking der bewakende marechaussees en van de betrokken groepscommandant sprake was." De drie mannen worden door de Sipo ingesloten in de Arnhemse Koepelgevangenis.

Op 22 augustus volgt een veroordeling: Loef krijgt drie jaar tuchthuisstraf, De Vree en Kolleman ieder twee jaar. Uit de aan Rijk opgelegde straf blijkt dat de Sipo niet op de hoogte is van zijn illegale activiteiten.

Echtgenote Dicky is na Rijks arrestatie met haar baby naar haar ouders in Ede vertrokken. Het is 17 september 1944, de eerste dag van de geallieerde operatie Market-Garden. Geallieerde bommenwerpers bestoken vijandelijke troepen in en rond de Edese kazernes. Op deze zondagmorgen is Dicky de Vree nietsvermoedend met haar kleine in de kindervan lopend onderweg naar haar schoonouders. Ter hoogte van de ENKA-fabrieken vallen bommen; beiden komen hierbij om het leven. Die dag worden nog 67 Edese burgers het slachtoffer van de bombardementen. Als de Britse paratroepen op deze dag in Renkum en omgeving landen, zit Rijk nog steeds gevangen in de Koepel en weet nog niets van het lot van zijn vrouw en kind.

De Koepelgevangenis ligt op de opmarsroute van de Britse para's naar de verkeersbrug in Arnhem. De volgende dag is er een Duitse tegenaanval en komt ook de gevangenis onder vuur te liggen. De gevangenisdirecteur besluit de celdeuren van minder zwaar veroordeelden te openen want hij kan hun veiligheid niet meer garanderen. Een twintigtal gevangenen verlaat in overall de Koepel maar komt in vuurgevechten terecht en enkele worden gedood. Wanneer op dinsdag de 19e de gevangenis weer onder vuur komt te liggen, besluit de directeur alle gevangenen uit hun cel te halen, maar van de 250 gevangenen blijven 57 man vrijwillig achter. De meeste vrijgelatenen worden buiten de poort door Duitse militairen opgepakt. Enkel van hen komen om bij gevechten in de omgeving, maar een aantal weet te ontkomen, waaronder De Vree, Kolleman en Loef. Het lukt Rijk om naar Ede te komen, waar hij het vreselijke nieuws hoort.

De geallieerde opmars is tot staan gebracht, de Nederrijn is nu de frontlijn geworden. Het zuidelijke deel van de Veluwe is frontgebied, waaruit de bevolking van Wageningen, Bennekom, Renkum, Heelsom, Wolfheze, Oosterbeek en

foto: auteur

Arnhem is geëvacueerd. Op 24 november vuurt Britse artillerie vanuit de Betuwe waarbij granaten inslaan bij de dienstwoning van de familie De Vree aan de Hora-laan 1. Bij deze explosies raken behalve Rijk ook zijn vader en broer Sander zwaar gewond; zijn stiefmoeder en een tante en een oom, beide evacués uit Oosterbeek, zijn echter op slag dood. Enkele uren later overlijden ook Rijk en Sander.

Rijk de Vree is begraven op de Gemeentelijke Begraafplaats in Ede, in hetzelfde graf waar twee maanden eerder zijn vrouw en zoontje te ruste werden gelegd. Na de bevrijding overlijdt ook vader de Vree op 15 augustus 1945 in het ziekenhuis in Ede aan zijn verwondingen.

Het distributiekantoor in Herveld is twee keer door een knokploeg 'gekraakt'. Op 28 maart 1944 door de knokploeg van de ondergedoken politieagent Ruizendaal uit Aalten (Achterhoek) en op 20 juli 1944 door een knokploeg uit Utrecht.

De drie gearresteerde politiemannen zijn per 20 juli 1944 geschorst en per 1 februari 1945 disciplinair ontslagen bij de Staatspolitie. Na de bevrijding is Loef gearresteerd en vanwege zijn verkeerde keuzes tijdens de bezetting veroordeeld tot vijf jaar gevangenisstraf in een rijkswerkinrichting. Uiteraard is hij in 1946 door de minister van Justitie ontslagen te rekenen vanaf zijn ontslag bij de Staatspolitie.

De auteur verricht historisch onderzoek naar de gevallen die in de oorlog 1940-1945 behoorden tot de (Koninklijke) Marechaussee. Wilt u reageren? Uw reactie is welkom op het redactieadres of rechtstreeks per e-mail aan de auteur op marechaussee4045@gmail.com. Bronnen: o.a. De Edese Post van 11-12-2009, artikel 'Drama van 24 november' door E. van de Weerd; 'Honderd jaar HORA', gemeente Ede (2009).

Reservist zijn bij de Koninklijke Marechaussee doe je in principe naast je burgerbaan. Wat is dat dan voor werk? En hoe zijn de contacten met de KMar tot stand gekomen? Deze keer een gesprek met kolonel prins Pieter-Christiaan van Oranje-Nassau, van Vollenhoven die als reservist werkzaam is bij de Directie Operaties bij de Staf CKMar in Den Haag. | Door: Freerk van Rossem

Kolonel prins Pieter-Christiaan: "Veiligheid speelt een belangrijke rol in mijn leven"

We treffen elkaar in de koffiecruiser op het Plein-Kalvermarkt Complex in Den Haag waar we bijeenkomen om even bij te praten. Dat doen we nu en dan want we hebben een gezamenlijke achtergrond omdat we gelijktijdig onze dienstplicht (ROEK lichting 90-6) op het OCKMar hebben vervuld. En onder het genot van een lekkere kop koffie is het altijd leuk om weer even terug te kijken naar vroegere jaren.

Kennismakingsprogramma's

Al tijdens het laatste jaar op het 'Gymnasium Apeldoorn' had hij er goed over nagedacht: "Na mijn middelbare school wil ik mijn dienstplicht bij de Koninklijke Landmacht gaan vervullen. Want met een broer en een neef bij de Koninklijke Marine lag het niet in de lijn daar ook te gaan dienen." Na de officierskeuring en een gesprek met de toenmalige bevelhebber der landstrijdkrachten luitenant-generaal M.J. Wilmink, is hij gaan kennismaken met de verschillende wapens en dienstvakken. Op het verlanglijstje stond de Militaire Inlichtingen Dienst – toen nog met een kazerne in Apeldoorn – en de Cavalerie. Maar ook de Koninklijke Marechaussee, waar de latere CKMar generaal-majoor D. Fabius een

mooi kennismakingsprogramma had samengesteld. Met opmerkingen als "tanks zijn slecht voor je rug" probeerde hij op de voor hem kenmerkende manier Pieter-Christiaan toch vooral te bewegen voor de marechaussee te kiezen. Maar eigenlijk was dit niet nodig want zo zegt hij: "Ik had al snel besloten dat de KMar voor mij zeer aantrekkelijk was."

ROEK en 104 EskKMar

Aldus geschiedde en in de periode november 1990 - april 1991 volgde hij de Reserve Officieren en Kader Opleiding aan het Opleidingscentrum KMar in Apeldoorn. Voor hem in een vertrouwde omgeving, want vlakbij huis. Maar dat betekende niet dat hij 's avonds zijn eigen bed opzocht; hij verbleef, net als alle anderen, doordeweeks gewoon op de kazerne. Na de opleiding ging hij vervolgens als kornet naar 104 Eskadron KMar in Wezep. Een mooie tijd volgde, met een plezierige samenwerking met de (huidige) reserve luitenant-kolonel René Polfliet en de opvolgend pelotonscommandant (opperwachtmeester Paulus de Ram). Waar de opleiding onder andere gericht was op een voorbereiding voor een mogelijk Russische inval, was de parate tijd wel anders. De parate eenheden, en dus ook het 1e peloton 104 EskKMar waren vooral bezig met het begeleiden van Nederlandse militaire colonnes naar schietseries in Bergen-Hohne en daarnaast met best veel administratie. "En ik heb", aldus Pieter-Christiaan, "alle bossprieten verkend om met collega's mijn favoriete sport, hardlopen, te beoefenen

Beëdiging op het square OCKMar, op de voorgrond Pieter-Christiaan

in de nabijgelegen bossen." Daarnaast was het natuurlijk ook af en toe tijd voor een leuke grap: zoals het verstoren van het 'Diner de Corps' met de ARO-klas (Aspirant Reserve Officieren) door met een accordeonist alle officieren te bewegen een dansje te gaan doen. Of het 'langdurig in bruikleen nemen' van de zilveren tabaksdoos waardoor generaal-majoor D. Fabius deze niet kon laten rouleren tijdens het diner. Allemaal (in onze ogen) onschuldig en erg leuk om op terug te kijken.

Rechtenstudie

Op eigen verzoek diende Pieter-Christiaan ruim zeven maanden langer dan de gebruikelijke diensttijd, met werkzaamheden bij Brigade Apeldoorn en Brigade Soestdijk. Daarnaast waren er diverse kennismakingen zoals met de BSB (Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten) en de recherche in Utrecht. En tijdens de dienstplicht volgde hij al vakken voor zijn studie rechten wat hem hielp om een vloeiende transitie te maken naar een voltijdstudie. In 1999 behaalde hij zijn doctoraal aan de rechtenfaculteit van de Universiteit Utrecht.

Het contact met het Wapen bleef goed. Zo bleef hij bijeenkomsten bijwonen, georganiseerd door het Bureau Reservisten KMar, herhalingsoefeningen en de uitreiking van de officierskruizen. Het hielp wel dat er een enorm actieve adjudant zat (adjudant-onderofficier Piet van Erk, helaas recent overleden) die de afzwaaiers actief benaderde wanneer er weer iets speelde.

Mooie ervaring

Na een periode als reservist in de rang van majoor is Pieter-Christiaan in september 2004 als BBT'er (Beroeps Bepaalde Tijd) gaan werken bij de Directie Operaties bij de Staf CKMar in Den Haag. Daar heeft hij zich bij de sectie vreemdelingenzaken onder andere beziggehouden met de internationale aspecten van de grensbewaking en geparticipeerd in de toenmalige projectgroep herinrichting MTV (Mobiël Toezicht Vreemdelingenverkeer). Dit heeft onder andere geresulteerd in de oprichting van Frontex in 2005, de Europese Internationale organisatie voor bewaking van de Europese buitengrenzen. Onder toenma-

Loenen 1991, Pieter-Christiaan in opleiding tot pelotonscommandant

lig CKMar luitenant-generaal M. Beuving, werd samen met de Europese Commissie en de Finse Ilkka Laitinen, een nieuw agentschap opgericht. Laitinen (overleden op 19 september 2019) was de eerste uitvoerend executive directeur van Frontex. Het was een mooie ervaring met vele buitenlandse bezoeken waarbij het vaak lastig manoeuvreren was om de wensen van vele lidstaten te honoreren.

In 2009 verliet Pieter-Christiaan als algemeen opsporingsambtenaar de Koninklijke Marechaussee. Wel bleef hij aan het Wapen verbonden als reserve luitenant-kolonel, met expertise in beleidsontwikkeling op het gebied van veiligheid. Ook moet hij om zijn speld te behouden IBT (Integrale Beroepsvaardigheden Training) volgen en diensten draaien. De voorkeur ging dan vaak uit naar Brigade P&B (Politie & Beveiligen) of Brigade Grensbewaking op Schiphol. Adjudant Kor Dijkman nam hem dan vaak op sleeptouw.

Bevordering

In 2018 volgde wederom een mooie mijlpaal want op 15 oktober 2018 is hij bevorderd tot reservekolonel door minister van Defensie Ank Bijleveld-Schouten. In die rang is hij wederom actief voor de KMar. Zo zet hij zijn internationale netwerk en internationale ervaring in voor de ondersteuning bij KMar-lidmaatschappen. Het gaat hierbij om de European Gendarmerie Force (EGF), de International Association of Gendarmeries and Police Forces with Military Statues (FIEP) en de European Uni-

on Police and Civilian Services Training (EUPCST).

Raakvlakken

En... bijna helemaal vergeten: "Zijn er nog raakvlakken met je huidige werk?" Pieter-Christiaan: "Veiligheid speelt een belangrijke rol in mijn leven. Zo ben ik voorzitter van de Vereniging Beveiligingsprofessionals Nederland (VBN) en zal ik altijd actief blijven op het gebied van veiligheid. Ik wil mijn werkzaamheden als reservist wel scheiden van mijn activiteiten van het bedrijfsleven. Daarom was een liaisonfunctie op internationaal en veiligheidsgebied een logische keuze om te ondersteunen. Wel ben ik al vroeg bezig geweest IT (Informatietechnologie) te introduceren, zoals bij 104 EskKMar waar ik de eerste pelotonscommandant was die op een computer de bevelsuitgiften maakte. Dat was natuurlijk voer voor discussie en daar riepen ze: 'PC als eerste PC met een pc!' En later als beroeps wilde ik ons databestand op de welbekende N-schijf harmoniseren om zo kennis te ontsluiten van stukken die door collega's al waren geschreven. Ja... dat waren en zijn mooie en interessante tijden bij de KMar!"

2018, de kersverse reservekolonel met zijn trotse vader, links genm André Peperkoorn en geheel rechts CKMar lgen Harry van den Brink

De speldeknop

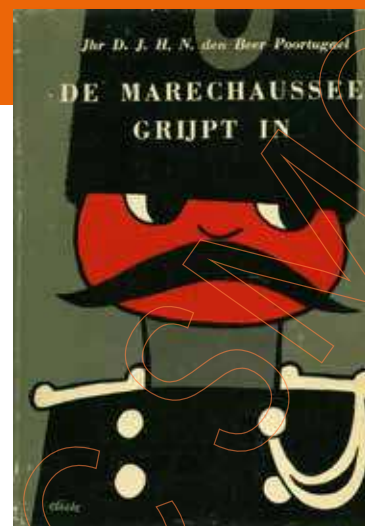
Nog niet lang voerde ik het commando, toen ik 's avonds door een der buitenbrigades werd opgebeld met de mededeling dat er een ernstig misdrijf, een aanranding was gepleegd en dat de vermoedelijke dader was gearresteerd. Ik klom op mijn fiets en begaf me naar die brigade, waar ik laat in de avond aankwam. Het onderzoek was in volle gang en de wachtmeester voor wie de polderjongens zo'n respect hadden, had de leiding ervan.

De brigade was gevestigd in een oude, grote kast van een huis, dat vroeger waarschijnlijk een dokter of notaris had gehuisvest en het bureel, waar het onderzoek werd gehouden was een ruim, maar hol vertrek, dat slechts schaars door een gaspit was verlicht. Daardoor kon ik de verdachte niet heel goed zien, maar toch voldoende om in hem een echt gedegenereerd type te ontdekken. Hij ontkende halsstarrig. Toen ik arriveerde werd de verdachte even weggeleid en vertelde de wachtmeester mij wat er gebeurd was.

Een meisje van ongeveer twintig jaar, dochter van een onderwijzer in een of ander gehucht, was werkzaam in het dorp en was die middag, als iedere dag,

na afloop van haar werkzaamheden naar huis gereden op de fiets. Haar weg ging over een eenzaam heien bospad en juist had zij het bos bereikt of ze zag tussen de bomen een ongunstig individu. Ze trapte wat harder aan, maar de kerel, die blijkbaar een fiets bij zich had, haalde haar in en in het voorbijrijden rukte hij haar tasje uit haar hand. Maar blijkbaar was het hem daar toch niet in hoofdzaak om te doen, want even verder, stapte hij van zijn rijwiel en toen het meisje genaderd was, sleurde hij haar van de fiets, wierp haar op de grond en trachtte haar te verkrachten. Het meisje bood hevige tegenstand, doch misschien was zijn opzet toch gelukt als niet in de verte nog een wielrijder was komen aanrijden. De aanrander liet het hevig ontselde meisje los en verdween ijlings met medeneming van de tas, die later in de hei werd gevonden.

Toen het meisje geheel ontdaan thuis kwam vertelde ze haar luguber verhaal en haar vader, belde de maréchaussée op. De brigadecommandant was wel verwonderd door die onderwijzer gebeld te worden, daar deze bekend stond om zijn extremistische ideeën en zich dikwijls uitgelaten had, dat de

maréchaussée er alleen was om het volk te knechten. Nu scheen hij wel iets van gedachten veranderd te zijn. Maar hoe dan ook, de patrouilles gingen het terrein in en werkelijk wisten ze op aanwijzing van een paar boeren de hand te leggen op een louche individu, dat moeilijk zijn aanwezigheid in die buurt kon verklaren en bovendien voldeed aan het vage signalement, dat het meisje van hem had gegeven. En zo belandde die ongure kerel in de Maréchausséekazerne.

Nu hadden de brigadecommandant en de wachtmeester wel de overtuiging, dat hij de dader was, maar er was maar heel weinig bewijs tegen hem, omdat het meisje in haar doodsangst de man niet goed had aangezien en hem niet positief herkende. Ze dacht van wel, maar om er een eed op te doen, zo zeker was ze toch ook niet. Dat zag er dus niet te mooi uit. Enfin, de man werd gehaald en nu kon ik meemaken hoe de wachtmeester met een virtuositeit wist te ondervragen. Telkens betrapte hij de verdachte op een kleine tegenspraak, herinnerde hem dan daaraan, deed een paar vlugge vragen zodat hij de man iedere keer weer in het nauw bracht en diens verhalen steeds verwarder werden. – Hij zal wel loskomen – zei de brigadecommandant zacht tegen mij, maar dat deed de man niet. Hij gaf zo nu en dan wel een enkele leugen tijdens het verhoor toe, maar zijn schanddaad bekennen deed hij niet. Dus ging de man naar de cel en hoopten we dat een nachtje slapen of tobben hem wel tot andere gedachten zou brengen, iets wat heel veel gebeurt. Maar onze vriend was de volgende morgen even hard, misschien wel omdat hij inzag dat er maar weinig bewijs tegen hem was.

Maar hij had buiten het fabuleuze geheugen van de wachtmeester gerekend, die zich herinnerde, dat ongeveer een half jaar geleden een signalement was verspreid van een dergelijke aanranding, ook in een eenzame omgeving in de bewakingskring van een niet ver verwijderde brigade. Dat keer was het opzet van de dader wel gelukt, maar gelukkig voor het nog zeer jonge meisje waren gevolgen achterwege gebleven. De dader was toen onvindbaar gebleken. De bewuste brigadecommandant werd opgebeld en deze verscheen in de namiddag met het meisje in kwestie.

Maar ook dit jonge kind, ze was amper zestien jaar, was zo overstuurd geweest, dat ze de verdachte niet met zekerheid kon herkennen. Zo waren we niet verder gekomen, toen plotseling het meisje zich herinnerde, dat zij tijdens zijn daad had opgemerkt, dat er een knop van een speld stak in de klep van zijn pet. Het ongewone feit had, niet-tegenstaande haar angst, toch haar aandacht getrokken. Ze had er niet meer aan gedacht, zelfs tijdens haar verhoor destijds er niet over gesproken, maar nu kwam die omstandigheid haar plotseling weer voor de geest.

Twee maréchaussées liepen om het hardst om de garderobe van de verdachte te halen en warempel, daar stak een speld in de klep van zijn pet. Het was maar een heel klein knopje, dat zichtbaar was, maar het was genoeg om de man zijn beide schanddaden te doen bekennen. En toen gebeurde het psychologische onverklaarbare. Teruggaand naar zijn cel, vertelde hij nog talrijke soortgelijke aanrandingen, die hij op zijn geweten had. In vele gevallen konden de aangerande meisjes worden opgespoord, maar ook in vele gevallen niet, waarschijnlijk omdat velen uit schaamte maar verstek lieten gaan. Het werd een dossier zo dik als een boekdeel en de man, die werkloos was, kreeg vele jaren gratis kost en inwoning op staatskosten.

Oorspronkelijke tekst uit:
'De Marechaussee grijpt in' door
jhr. D.J.H.M den Beer Poortugaal

Nog mooier dan een admiraal in groot tenue

Intussen was in de stad een commissaris van politie gekomen, nu de gemeente zich had uitgebreid. Gezien had ik deze autoriteit nog niet, maar mij bereikten geruchten, dat hij zich af en toe vertoonde in een fantastisch uniform, dat veel had van dat der Maréchaussée. Hij zou een donkere jas dragen met hoge, zilver gekartelde kraag, als die van een generaal en voorts gesierd zijn met een zilveren nestel naar het model der Maréchaussée.

Aanvankelijk hield ik die geruchten voor bakerpraatjes, maar op een dag vertelde de commandant van de hoofdbrigade mij, dat hij die morgen voor zijn schrijftafel zat, toen er op de deur geklopt werd. Hij riep 'binnen' maar bleef nog even doorwerken, denkende dat de binnenkomende een zijner ondergeschikten was. Toen hij echter een vreemde stem hoorde, keek hij op en zag voor zich... een hoofdofficier... nee, een generaal van het Wapen... en bij nadere beschouwing toch ook weer niet. Maar toen deze zonderlinge verschijning zich voorstelde begreep hij met de nieuwe commissaris van doen te hebben, die kennis kwam maken.

Een paar dagen lang liep ik er in de stad op om dit zonderling personage tegen te komen en inderdaad zag ik hem wandelen in zijn bijna-maréchaussée-uniform. Ik sprak er over met de burgemeester, een beminnelijk en achtenswaardig man en verzocht hem de commissaris op te dragen die jas met nestel uit te trekken. Maar Z.E.A. [zijn edelachtbare, red.] kon niet aan mijn verzoek voldoen. Er scheen een bepaling te zijn dat commissarissen van politie een ambtskleed konden dragen, maar men had vergeten te vermelden hoe dat er uit moest zien.

Nu was deze commissaris, die een buitengewoon ijdel man scheen te zijn, bij hem gekomen met een project van een

ambtskleed, waarnaast een admiraal in groot tenue zich een berooide zwerver gevoeld moest hebben. Dat had de burgemeester afgekeurd en toen de commissaris met een nieuw uniform, het bewuste, was aan komen zetten, had hij er zijn fiat maar aan gegeven om van het gezanik af te zijn. Op die beslissing kon hij nu niet terugkomen, vond hij.

Ik rapporteerde het geval aan mijn divisiecommandant, die de procureur-generaal in kennis stelde. Een paar dagen later moest de commissaris bij de P.G. op het matje komen in zijn parade-uniform en toen ging niet alleen de nestel eraf, maar werd hem een eenvoudig uniform voorgeschreven, dat meer passend was voor zijn ambt.

Het duurde geruime tijd, voordat ik deze commissaris persoonlijk ontmoette en ik kon me heel goed begrijpen, dat hij woedend op mij was, die hem dit koopje geleverd had. Want niet alleen kon hij zich nu niet meer vertonen in zijn sprookjesuniform, wat een hele klap was voor zijn ijdelheid, maar ook had hij een figuur als modder geslagen. En daarom viel het mij erg van hem mee, dat hij zich op zekere dag bij mij kwam presenteren, toegaf indertijd verkeerd gehandeld te hebben en mij vroeg om het gebeurde te vergeten. Dat was royaal en dat waardeerde ik. Weinig mensen wellicht hadden de zedelijke moed opgebracht om deze stap te doen. We hebben nadien herhaaldelijk samengewerkt en steeds in de beste verstandhouding.

Onderzoek 'Dekolonisatie, geweld en oorlog in voormalig Nederlands-Indië, 1945-1950': feiten of emoties?

I Door: Jack Vlamming

Naar aanleiding van het boek van dr. R. Limpach ('De brandende kampongs van Generaal Spoor'), over het extreme geweld in voormalig Nederlands-Indië, is op verzoek van het kabinet, in haar op 2 december 2016 aan de Tweede Kamer gestuurde brief, in september 2017 een breed vervolgonderzoek ingesteld. De onderzoekscommissie bestaat uit het NIOD, het NIMH en het Koninklijk Instituut voor Taal- Land en Volkenkunde (KITLV). De resultaten van het onderzoek kunnen eind 2021 worden verwacht. Lopende het onderzoek zal er zoveel mogelijk radiostilte worden betracht opdat de onderzoekers in alle rust hun onderzoek kunnen uitvoeren zonder dat er vroegtijdig discussie ontstaat over voorlopige bevindingen en conclusies.

Onderstaand de in de brief van 2 december 2016 door het kabinet geformuleerde onderzoeksopdracht:

Alles afwegende concludeert het kabinet dat er inmiddels, en in tegenstelling tot het eerder genomen besluit, voldoende aanleiding is voor een breed opgezet onderzoek naar de context van het geweldsgebruik en de periode van dekolonisatie.

Een dergelijk onderzoek dient zich niet te beperken tot de geweldspleging door alle partijen waar veel deelstudies zich op richten, doch nadrukkelijk in te gaan op de brede context van de naoorlogse dekolonisatie (inclusief samenleving) en het politiek, bestuurlijk, justitieel en militair optreden in 1945-1949 in voormalig Nederlands-Indië/Indonesië, zowel vanuit Haags als vanuit lokaal perspectief. Het is belangrijk dat een vervolgonderzoek een integrale benadering hanteert en dieper ingaat op zaken die aan bod zijn gekomen in de studie van dr. Limpach. De geweldsspiraal tijdens de zogenaamde «Bersiap» zal in een onderzoek worden betrokken. Ook de politieke besluitvorming in Den Haag over de dekolonisatie,

tie, de brede steun in Nederland voor het behoud van de relatie met Nederlands-Indië/Indonesië en de uitzending en het optreden van de Nederlandse militairen, de beperkte informatievoorziening, alsook de nasleep na 1949 en de veteranenzorg, verdienen nader onderzoek.

Waar mogelijk wordt samenwerking gezocht met partners in het buitenland, zoals Indonesië, het Verenigd Koninkrijk, Japan, Australië en de Verenigde Staten. Verder moeten belanghebbenden de gelegenheid krijgen informatie aan te reiken, waar gewenst in de vorm van interviews met betrokkenen die dat wensen, inclusief veteranen, en via het ter beschikking stellen van bron-documenten. Een dergelijk onderzoek zal naar verwachting een aantal jaren in beslag nemen.

Het moeten kunnen aanreiken van informatie door belanghebbenden, is mede voor het bestuur van het Veteranen Platform (VP) aanleiding geweest een eigen commissie te benoemen, en leden van die commissie te vragen zitting te nemen in de door de drie eerdergenoemde instituten ingestelde Maatschappelijke Klankbord Groep (MKBG).

In het decembernummer van het door

het Veteranen Instituut (VI) uitgegeven blad Checkpoint spreken Gerrit Valk (voorzitter VI) en Martin Elands (hoofd Kennis- en Onderzoekscentrum VI) als lid van de MKBG in een interview hun vertrouwen uit over de professionaliteit van de onderzoekers. Zij hebben de overtuiging dat de onderzoekers hun werk zonder vooringenomenheid zullen doen. Dit optimisme wordt overigens niet gedeeld door de vertegenwoordigers van het VP in diezelfde klankbordgroep. Onderstaand daaromtrent meer.

Kritische beschouwing

In november 2019 is het door Bauke Geersing geschreven boek 'Kapitein Raymond Westerling en de Zuid-Celebes-affaire (1946-1947)' uitgegeven. Op 27 november 2019 is daar op de SMC-website aandacht aan besteed. In de dagbladen was echter weinig tot geen aandacht voor dit boek, in tegenstelling tot de aandacht die aan het in 2016 door Limpach uitgegeven boek is besteed. Ook in het blad Checkpoint, voor zover is na te gaan op internet, wel aandacht voor het boek van Limpach, maar niet voor het boek van Geersing. Alleen op de website Historiek.net heb ik op dit moment (27 januari 2020) een door Koos-Jan de Jager MA geschreven kritische beschouwing kunnen vinden. Het siert de schrijver en de webredacteurs overi-

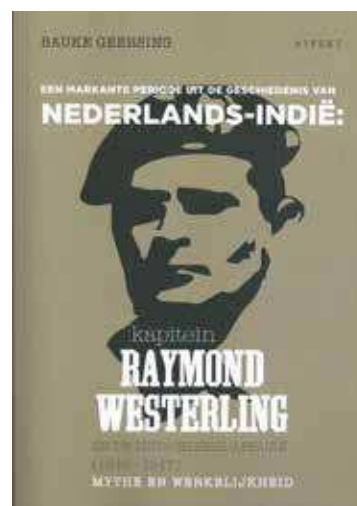

foto: Nationaal Archief, Fotocollectie Anefo (toegang 2.24.01.09)

Amsterdam, 27 december 1949: Koningin Juliana en (staand) minister-president Willem Drees bij de soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië

gens dat zij ook een reactie van Geersing hebben opgenomen.

Geersing uit in zijn boek kritiek op een aantal bij het brede onderzoek betrokken Nederlandse historici. Hij vraagt zich af of deze onderzoekers zich wel houden aan de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit 2018 waarin vijf principes worden genoemd: eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid. Geersing typeert veel van hun studies als moraliserend, vooringenomen, eenzijdig en simplistisch, niet gebaseerd op controleerbare, verifieerbare en gewogen bronnen. Hun studies zijn in zijn ogen dan ook geen serieuze geschiedschrijving.

Andere interpretatie

Uit de tot nu toe in de MKBG summier verstrekte informatie komt naar voren dat een aantal onderzoekers uitgaat van 17 augustus 1945 als onafhankelijkheidsdatum voor de Republiek Indonesië. De geproclameerde republiek voldeed op dat moment echter niet aan de vier criteria van de in 1933 vastgestelde Montevideo-conventie (*The state as a person of international law should possess the following qualifications: (a) a permanent population; (b) a de-*

finied territory; (c) government; and (d) capacity to enter into relations with the other states). Deze criteria maakten vanaf 1934 deel uit van het internationale recht. Er was ook geen sprake van een juridische noch voldoende feitelijke erkenning van die onafhankelijkheid. Die erkenning vond pas plaats tijdens de soevereiniteitsoverdracht op 27 december 1949. Uitgaan van 17 augustus 1945 maakt dat wij als Nederland een ander land zijn binnengevallen en niet de orde en rust gingen herstellen in een deel van ons Koninkrijk. Dat uitgangspunt levert ook een geheel andere (ook juridische) interpretatie van de gebeurtenissen op. De vraag is bijvoorbeeld welke wetten op dat moment van toepassing waren.

Duidelijkheid

Binnen de MKBG is tot nu toe tijdens de acht vergaderingen vooral gesproken over procedurele zaken en over de voortgang van de deelprojecten, zonder dat inhoudelijk op eventuele voorlopige onderzoeksresultaten is ingegaan. Het informeren van de MKBG over de onderzoeksuitgangspunten en de achterliggende motivatie heeft niet plaatsgevonden. Denk bijvoorbeeld aan het omarmen van 17 augustus 1945 als onafhankelijkheidsdatum. Keuzes die

door onderzoekers worden gemaakt zijn bepalend voor de uitkomsten van het onderzoek. Hetzelfde geldt voor definities en terminologie. Wat is bijvoorbeeld een zwaar wapen? Een wapen dat door meer mensen moet worden gedragen of een wapen boven een bepaald kaliber? We hopen dat er in de negende vergadering van de MKBG meer duidelijkheid zal worden verkregen. Duidelijkheid die ook nodig is voor het VP om de keuze te kunnen maken of het nog wel zinvol is langer deel uit te maken van de MKBG.

In 2019 hebben wij u in zes afleveringen deelgenoot gemaakt van de belevenissen van Jan Bakker als lid van het Korps Militaire Politie/ KMar in het voormalig Nederlands-Indië. Met die serie hopen wij u achtergrondinformatie te hebben gegeven over de taken die hij en zijn collega's op de buitenposten in toen dat deel van het Koninkrijk hebben vervuld. Onze oud-voorzitter Jack Vlaming maakt deel uit van een binnen het Veteranen Platform ingestelde commissie. De voorzitter en secretaris van deze commissie maken deel uit van de Maatschappelijke Klankbord Groep die naar aanleiding van het op verzoek van de Regering door NIOD, NIMH en KITLV uitgevoerde onderzoek naar extreem geweld in het voormalige Nederlands-Indië is ingesteld. Het VP wil ook op deze wijze de belangen behartigen van de Indië-veteranen en hun nabestaanden.

Δοτδενα|ge|tegeja|gei|knpa| Moafj|gja|gpe|roef|q|u|k|ke| Nostalgische|boekdrukker| volgens|de|regels|der|kunst

Voormalig deskundige op het gebied van falsificaten en documentenfraude, kapitein b.d. Rob Over de Linden heeft een unieke hobby: het runnen van een kleine boekdrukkerij 'Ovira Linda'. Hij produceert drukwerk, alleen op een andere wijze dan een hedendaagse drukkerij, namelijk uitsluitend in hoogdruk ofwel in boekdruk. De redactie ontmoet Rob in zijn woonplaats Hoofddorp. | Door: Jan Gaasbeek

De grafische wereld heeft Rob altijd geboeid. Op de Grafische School in Alkmaar volgt hij een vierjarige opleiding maar werkt slechts één maand als gediplomeerd typograaf in een drukkerij in Hoorn. Deze beroepsopleiding zal hem later veel profijt en ontzettend veel plezier opleveren. Rob moet als dienstplichtige bij de artillerie opkomen, maar solliciteert bij de marechaussee waar hij op 2 februari 1966 in dienst treedt.

Rob: "Na de opleiding van een jaar bij het A-School Eskadron op de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn, werd ik eerst geplaatst bij Brigade Soestdijk en daarna bij Brigade Schiphol. Inmiddels onderofficier geworden, bleef ik op Schiphol en na wat onderbrekingen door plaatsingen bij de NATO in Brussel en de Nederlandse Ambassade in Moskou, mocht ik, samen met collega Andries Vermeulen, het Bureau Falsificaten op Luchthaven Schiphol oprichten. Dat gebeurde op 1 januari 1980. Wij werden van alle diensten vrijgesteld en deelden de uren zo in dat de 'resultaten' goed tot zeer goed waren!"

"Het was de eerste brigade in Nederland waar structureel iets gedaan mocht worden aan het onderkennen van valse en vervalste documenten. Documentenbeveiliging, nationaal en internationaal, stond nog in de kinderschoenen. Paspoorten en identiteitsdocumenten werden louter en alleen vanwege vervalsingen niet of nauwelijks vervangen. Iedereen was kennelijk zeer tevreden met

de in omloop zijnde documenten. Die rust duurde tot begin jaren zeventig. De wereld werd geconfronteerd met een nieuw zeer vijandig fenomeen: vliegtuigkaping. Op de een of andere manier, meestal met behulp van valse of vervalste documenten, kwamen de kapers aan boord. Collega's van de Immigration Naturalization Service in Amerika, de Bundesgrenzschutz in de toenmalige Bondsrepubliek Duitsland, en de Britse immigratiedienst hadden de strijd al opgepakt door nationaal een bureau op te richten. In Nederland duurde dat zoals gezegd tot 1980, het moment dat Bureau Falsificaten werd opgericht. Mijn grafische achtergrond kwam goed van pas. Eerlijk gezegd had ik de kennis wel enigszins bijgehouden. De ontwikkeling in de

grafische industrie ging echter ontzettend hard: dat betekende bijvoorbeeld dat het loodtijdperk in de drukkerijwereld zo goed als voorbij was. Begin jaren zeventig kon je voor het laatst een opleiding volgen voor handzetter/typograaf."

Centrale Recherche Informatiedienst

Enige jaren later wordt een en ander ook opgepakt bij de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) en gaat Rob als oppervachtmeester daar een vacature invullen, zoals het toenmalige hoofd, dhr. J. van Straten, dat toen noemde: als 'documentendeskundige' vanuit de Koninklijke Marechaussee. "Hier was overleg op hoog niveau aan voorafgegaan. Ik werd geplaatst bij de Centrale Recherche

1979, Schiphol, bezoek staatssecretaris mevr. E.A. Baars (links) met CKMar genm H.C. de Bruin; rechts: Rob Over de Linden

foto: privécollectie Rob Over de Linden

1982, Schiphol, bezoek uit Hongkong, Rob Over de Linden (links), elnt W. Kanbier, brigadecommandant (midden)

foto: privécollectie Rob Over de Linden

1995, kroonprins Willem-Alexander bezoekt CRKMar; elnt Over de Linden geeft uitleg

Koninklijke Marechaussee (CRKMar) onder gelijktijdige detachering als liaison bij de Falsificaten Centrale in Den Haag (later Divisie Centrale Recherche Informatie, afdeling Fraude en Falsificaten te Zoetermeer). Dit om nationaal te kunnen opereren en daarmee te voldoen aan de vele vragen die er ook bij de politie in Nederland waren over documenten. Wij hadden op Schiphol al gemerkt dat de vraag naar expertise groot was."

Ook worden initiatieven ondernomen om tot internationale samenwerking in de uitwisseling van ervaringen te komen op het gebied van documentenfraude. Rob: "De 'Immigration Fraud Conference' was inmiddels opgericht, een jaarlijks evenement gehouden door en voor documentenexperts, die verschillende thema's behandelden zoals misbruik van identiteit en reisdocumenten in verband met immigratie en grenscontroles. Daar deden in eerste instantie aan mee: Bondsrepubliek Duitsland, België, Engeland, Amerika en Canada. Later uitgebreid met Luxemburg, Frankrijk, Zwitserland, Italië, Hongkong, Zweden, Noorwegen en Denemarken. De CRI werd in die tijd ook betrokken bij alle perikelen rondom de beveiliging van Nederlandse paspoorten, identiteitskaarten en de OV-studentenkaart. Over alles wat zich toen heeft voorgedaan hebben we het nu maar niet, want daarmee zou je meerdere uitgaven van Marechaussee Contact kunnen vullen!"

Grafische basis

Rob's wens om zelf iets in boekdruk te gaan doen, is inmiddels een beetje op de achtergrond geraakt. Drukkerijen gaan massaal over op offsettechniek. Het lood wordt tegen schrootprijzen aan handelaars in oud ijzer verkocht en de zetkasten

gaan naar liefhebbers. Letterbakken worden dan geliefde objecten om, volgestopt met allerlei prullaria, aan een muur te hangen.

In 1990 krijgt Rob tijdens de receptie ter gelegenheid van de uitreiking van zijn medaille voor 24 jaar Eerlijke en Trouwe Dienst, een boekje over een van de laatste Nederlandse 'lettersnijders', ene P.H. Rädisch. "Bijzonder aan dit boekje was dat de zetter, drukker en binder dezelfde persoon waren. Voorin het boekje stond: 'Vergeet je grafische basis niet!' Toen kwam het 'grafische' weer helemaal bij mij boven en ontstonden de eerste contacten met de stichting 'Drukwerk in de Marge'. Een club hobbyisten, bezig om het oude ambacht van de boekdrukkunst te bewaren en voort te zetten. Van het ene contact kwam het andere en zo kon ik van diverse drukkerijen die nog wat hadden staan en het gelukkig niet hadden weggegooid, mijn eerste loden letters, koperen lijnen, wit (hulpmiddelen), interlinie en letterkasten kopen. Aangezien er geen letters meer worden gegoten, moet ik op bepaalde lettertypes heel erg zuinig zijn."

Van klein naar groter

Na de aanschaf van een oude proefpers (circa 1925) begint Rob met het inrichten en ombouwen van het aan zijn huis vastgebouwde schuurtje tot een kleine boekdrukkerij. Drie bokken (zetmeubelen) vol met elk twintig letterkasten (lades) krijgen daar een plek. "Daarin zitten letters, bijvoorbeeld de Univers van een bepaalde grootte (corps 10), die samen zo'n 120 vakjes vullen. Voor elke letter, hoofd- of kleine letter (in vaktermen de kapitalen en onderkastletters), cijfers, letters met dakrieten (zoals de á, é, í, ó, ú, ä), en de samengestelde letters, heb je

namelijk een apart vakje nodig. In elke kast zit één corps." Rob's eerste drukwerk is een kerst- en nieuwjaarskaart van 1991.

Met het besluit om een drukkerij in te richten ontstaan wel praktische problemen: de fietsen staan in de gang van de woning en dat is volgens echtgenote Ally niet de bedoeling. In 1995 wordt in de tuin een houten gebouwtje van vier bij vier meter geplaatst en ingericht als drukkerij, maar het duurt nog enige tijd voor

2019, Hoofddorp, Rob in zijn drukkerij

foto: privécollectie Rob Over de Linden

2019, Hoofddorp, Rob naast zijn Original Heidelberg drukpers

foto: Jan Gaasbeek

perfectionist Rob tevreden is. "Met de opbouw ben ik jaren bezig geweest. Nu heb ik: acht goedgevulde bokken, keurig ingedeelde letterkasten, en onder andere een prachtige Heidelbergpers (1950), een proefpers (1920), een rilmachine, een guillotinehandsnijmachine, een elektrische snijmachine en ander voor de drukkerij bestemd materiaal."

Letterproef / papier maken

Thuis werkt Rob, die een eigen logo heeft ontworpen, onder andere met 'homemade' briefpapier maar dat is niet het echte doel van zijn 'Nostalgische boekdrukkerij volgens de regels der kunst'. "Er stond ooit een uitgave van mijn letter en clichés gepland: een 'letterproef'. Elke drukkerij had vroeger een letterproef die als visitekaartje voor kwaliteit fungeerde. Dit project heb ik echter uitgesteld."

Door zijn activiteiten komt Rob ook in contact met het in Meppel gevestigde

hand op de zeef genaaid die vastzit op het schepraam. Ik maakte voor de stichting 'Drukwerk in de Marge' van het logo, een letterzetter, ook een zeef met watermerk. Daarmee maakte ik het papier met geldsnippers, bestemd voor de uitnodiging van het 25-jarig bestaan van de stichting. Ik schepte dat bij papierfabriek 'De Middelste Molen' in Loenen. Vandaar konden de vellen droog mee naar huis wat vanuit het Drukkerijmuseum in Meppel niet mogelijk was."

Als resultaat toont Rob de mooiste handgeschepte papieren met eigen watermerk, bedrukt met naam en logo van de drukkerij: Ovira Linda. Deze naam is ontleend aan een oude schrijfwijze van zijn familienaam. In zijn propvolle drukkerij demonstreert Rob trots de werking van zijn Heidelbergpers. Aangedreven door een elektromotor (380 volt) veroorzaakt die prachtige geluiden: zoemen, sissen/blazen, stampen. Schitterend! Tevens laat Rob zien, hoe hij bijna blinde-

lings de titel van dit artikel in drukletters van het lettertype Century Schoolbook zet.

Na dienstverlating

Na bijna elf jaar liaison bij de CRI, wordt Rob na een korte plaatsing bij CRKMar in Utrecht, in 1998 als beleidsadviseur geplaatst bij de afdeling Grensbewaking Staf KMar in Den Haag. In 2003 gaat hij met leeftijdsontslag. "Na een korte rustperiode ben ik in 2004 begonnen met het opknappen van onze woning en af en toe werkzaam in de drukkerij. Ook werkte ik nog een aantal jaren als gastdocent documentherkenning bij de Rechercheschool in Apeldoorn. Daarna was er meer tijd voor familie en drukkerij: het jaarlijks maken van onze kerst- nieuwjaarskaart, ook voor onze kinderen die daarvoor eigen ideeën aandragen, het verzorgen van opdrachten zoals het drukken van visitekaartjes, uitnodigingen, ander leuk drukwerk, en meedoen aan projecten. In de Pieterskerk te Leiden vindt elk jaar een tweedaagse Boekkunstbeurs plaats waar we met drukkers en boekbinders onze gedrukte boekjes en bijdragen aan projecten aan een breed publiek aanbieden, evenals overtuigend lood en clichés. Ideeën over ontwerp en uitvoering van mijn drukwerk ontstaan vaak tijdens het fietsen wat ik graag en veel doe. Onlangs kocht ik nog een nieuwe fiets: geen e-bike, maar een met een carbon aandrijfriem in plaats van een ketting! Op de teller van de oude fiets stond 20.000 km."

Valse Britse ponden in WO2

"Momenteel leg ik de laatste hand aan een boekje over Nederlanders die samen met 135 krijgsgevangenen in Sachsenhausen in 1940-1945 Britse ponden moesten namaken. De nazi's wilden er miljoenen van in Engeland verspreiden om de economie te ontwrichten. Dat idee had ik al toen ik nog bij de CRI werkte. Na jaren van onderzoek is het er nu van gekomen. Uiteraard is alles met de hand gezet, 52 pagina's in een oplage van 125 exemplaren! Nog een bladzijde zetten, drukken en zelf inbinden. Dat wordt nog een hele klus, maar ook weer een nieuwe uitdaging."

De ontvangst in huize Over de Linden was zeer hartelijk en gastvrij, waarvoor dank aan Rob en Ally. Het ziet er niet naar uit dat Rob, die ook een verwoed amateurfotograaf is, zijn bijna 25 jaar oud zijnde drukkerij en hobby spoedig zal beëindigen. De redactie overweegt om bij het verschijnen van Robs boekje over het vervalsen van Britse ponden hieraan in ons tijdschrift aandacht te besteden. Overige bronnen: CRiterium en Ons Wapen.

Watermerk in papier met snippers van vernietigde guldens

Veteranentickets voor Invictus Games 2020

I Door: Frans Meijer

Van 9 tot en met 23 mei 2020 worden in Den Haag de Invictus Games gehouden. Dit internationale sportevenement voor fysiek en mentaal gewonde militairen, gebruikt de kracht van sport om herstel te stimuleren, revalidatie te

ondersteunen en breder begrip en respect te genereren voor hen die hun land dienen of gediend hebben.

Aan de spelen doen 19 nationaliteiten mee. De negen disciplines zijn: boogschieten, atletiek, wielrennen, indoor roeien, gewichtheffen, zitvolleybal, zwemmen, rolstoelrugby en rolstoelbasketbal. Deze worden voornamelijk gehouden op de Sportcampus Zuiderpark in Den Haag. Veteranen hebben voor € 5,00 toegang tot een wedstrijd, inclusief twee consumptiemunten. Per wedstrijd kunnen twee tickets besteld worden, maar het is ook mogelijk extra reguliere tickets bij te bestellen. Alle informatie (waaronder het wedstrijdoverzicht) is te vinden op Mijn Vi www.veteraneninstituut.nl. Veteranentickets zijn te bestellen via Mijn Vi.

foto: Edwin de Wolf

Edwin de Wolf voor aanvang van de wedstrijd

Lustrumreünie Steenrode Baretten

De Identiteitsgroep Steenrode Baretten (ISB) houdt op 17 april 2020 haar 20e reünie. ISB is onderdeel van de Bond van Wapenbroeders en een vereniging voor zowel actief dienende militairen als voor oud-militairen van alle vier de krijgsmachtdelen die hebben gediend bij de Multinational Force & Observers (MFO) in Egypte (het Sinaï-schiereiland) of Israël. In de periode maart 1982 tot mei 1995 dienden honderden marechaussees in de Sinaï-woestijn van Egypte op de rand van Israël.

I Door: Frans Meijer

Nederland vulde ruim 13 jaar lang de Force Signal Unit (FSU), het grootste deel kwam uit de verbindingsdiensten van de Koninklijke Landmacht. De Koninklijke Marechaussee droeg het meest bij aan de Force Military Police Unit (FMPU) bestaande uit militaire politie, recherche en de Provost Marshall (de hoogste justitiële functionaris binnen de FMPU). De KMar begon met 22 marechaussees en eindigde met 36 personen. In totaal namen 2622 Nederlandse militairen deel aan deze internationale vredesmissie waarbij één dodelijk slachtoffer te betreuren viel: wachtmeester der 1e klasse KMar J. Westendorp kwam op 9 december 1994 bij een verkeersongeluk om het leven.

Deze 4e lustrumreünie van ISB wordt gehouden in de Oranjekazerne in Schaarsbergen, Clement van Maasdijklaan 5, 6816 TW Arnhem. Aanmelden (graag vóór 4 april 2020) kan via secretariaat.isb@gmail.com. Het antwoordformulier is te vinden op www.steenrode-baretten.nl.

foto: Frans Meijer

Bronbeek-Festival

Op zondag 19 april 2020 vindt op landgoed Bronbeek in Arnhem van 10.00 tot 17.00 uur het BronbeekFestival plaats. Vooral voor de kids is dit een stoer, speels en creatief festival dat gehouden wordt in tenten en in de open lucht.

I Door: Mieke Bloemheuvel

Stoere activiteiten zijn onder andere de klimtoren beklimmen, door de jungle-tunnel 'tijgeren', schieten op doelwitten en de hindernisbaan nemen. En welke kleine man of vrouw wil nou niet eens in een F-35 zitten of op een motor van de marechaussee. Of een rondje rijden in een antiek militair voertuig... Kunstenaars in de dop kunnen zich uitleven in de knutselbus waar ze van gerecycled materiaal (pallethout, kleerhangers, jampotjes) hun creaties kunnen maken. Maar ook aan de papa's en mama's en de opa's en oma's is gedacht. Zo zorgen de swingband Samba Palooza, het Bronbeekkoor en het Reünieorkest Regiment van Heutz voor een feestelijke sfeer. En wie nog nooit de Potjo Potjo heeft gedanst kan dat nu leren. De lekkere hapjes ontbreken natuurlijk ook niet; naast Nederlandse snacks worden ook Indische hapjes geserveerd.

Kinderen tot 6 jaar en museumkaart-houders hebben gratis toegang tot het festival. Overige bezoekers betalen slechts € 3,00. Kaartjes zijn op 19 april verkrijgbaar bij de ingang van landgoed Bronbeek, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Het Bronbeek-Festival komt tot stand in samenwerking met het Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en Museum Bronbeek met de Koninklijke Landmacht, Luchtmacht en Marechaussee, Paresto, Facilitair Bedrijf Defensie, Keep Them Rolling, een 'leger' vrijwilligers en Arnhemse kunstenaars.

Nieuwe SMC'ers

Dhr. G. Bijl
Ber 15-10

Dhr. J.H. Blom
Ber 86-4

Mevr. E.D. de Kreij
Burgerambtenaar KMar
EUSEC

Dhr. E. Landwier
Ber 80-3
Burgerambtenaar KMar
MFO; EUFOR

Dhr. K.A. Postma
Ber 79-1

Dhr. W. de Roo
Ber 78-6
UNMIBH; ISAF

Dhr. M. Smit
Ber 78-2

**Mevr. W.J.G. van Uden-
ter Haar**
Donateur

Dhr. W.A.M. de Vos
Dpl 64-2; Ber 64-4

Welkom

Wij heten u van harte welkom. In totaal vormen nu 2447 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

Mevr. H. Amesz-Barmentlo
Geboren 18 oktober 1931
Overleden 3 januari 2020
Burgerambtenaar KMar

Dhr. G.J. Apperlo
Geboren 5 augustus 1932
Overleden 15 november 2019
Ber 52

Dhr. H. Bosma
Geboren 27 november 1926
Overleden 14 januari 2020
Ber
4 DMC; 1 MP V; 2 MP V

Dhr. J.G. Bregman
Geboren 31 december 1929
Overleden 8 mei 2019
1 MP I; 7-1 RI (432 BI)

Dhr. P. Brouwer
Geboren 27 september 1931
Overleden 16 januari 2020
Dpl 51-2
4 DMC

Dhr. P.H. Cruijen
Geboren 30 september 1924
Overleden 3 oktober 2017
4 MP I

Dhr. J.G.J. Gerritsen
Geboren 31 maart 1934
Overleden 12 december 2019
Dpl 54-3

Dhr. J. de Groot
Geboren 14 februari 1946
Overleden 20 januari 2019
Dpl 69-3

Mevr. A. Kooij-Tijssen
Geboren 8 mei 1935
Overleden (datum niet bekend)
Weduwe van W.E. Kooij

Dhr. H. Kroon
Geboren 27 augustus 1930
Overleden 1 september 2019
Ber 50-3
Korea

Dhr. T. Seinstra
Geboren 5 januari 1944
Overleden 12 februari 2019
Ber 62-2

**Mevr. E.J.H. Simonetti-
Ganzeboom**
Geboren 1 juni 1921
Overleden 11 december 2019
Weduwe van R. Simonetti
Overleden 15 juni 1976
3 DMC; 1 MP III

Dhr. J.M.G.M. Tiemens
Geboren 9 december 1944
Overleden 20 mei 2019
Ber 63-6

Dhr. H.G. Westland
Geboren 11 mei 1927
Overleden 23 januari 2020
Ber 48-3

Dhr. G.J. Zegers
Geboren 24 april 1933
Overleden 22 oktober 2019
Ber 54-6

SMC

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van SMC'ers)

Penningmeester

Piet van Sprang
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGBNL2A)

Administratie en werving

Gerrit Sels
Vrouwenzandstraat 22, 1443 WK Purmerend
0299-471242 / 06-22444926
ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen, wijzigen van (e-mail)adressen
e.d. en informatie over en verwerking van bijdragen;
voor bankrekening, zie penningmeester)

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25
t.n.v. RvMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Veteranen

Bert van Horen
06-47776806
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldlijnsondersteuning

Dirk van Harten
Oude Lagezoom 3, 4328 ED Burgh Haamstede
06-38655572 | 0111-720326
dvhartens@zeelandnet.nl

Redactie en Communicatie

Frans Meijer
0341-417087 / 06-20040693
redactie@marechausseecontact.nl

Webredacteur

Jack Vlaming (ad interim)
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Jack Vlaming (ad interim)
stmarcontact@gmail.com

Commandant Koninklijke Marechaussee

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met onder meer de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden bij SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2450 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

SMC'er worden?

Woont u in Nederland dan is de jaarlijkse bijdrage € 15,-. Heeft u een adres in het buitenland dan is de bijdrage € 20,- (in verband met hogere portokosten).

Bij aanmelding voor minimaal twee jaar ontvangt u zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het jubileumboek 'Een krachtig instrument'. Aanmelden kan op www.marechausseecontact.nl.

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RvMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reüniefaciliteiten. Elke SMC'er die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RvMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RvMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC'ers.

Nuldlijnsondersteuning

Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldlijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

Ga op onderzoek uit in het Marechausseemuseum

Leer de Koninklijke Marechaussee en haar taken kennen: bewaken & beveiligen, grenspolitie en militaire politie & internationale taken. Er zijn activiteiten voor jong en oud: zo zijn er wisseltentoonstellingen te bewonderen, eens per maand komt een militair vertellen over zijn of haar werk, er zijn workshops voor kinderen en rondleidingen voor iedereen. Aan de hand van Dossier Plaats Delict maken kinderen in het nieuwe M-lab kennis met forensisch onderzoek*.

Lees het actuele programma op www.marechausseemuseum.nl.

(*vanaf eind mei te boeken voor groepen en schoolklassen)

Gebruik maken van de faciliteiten van het museum voor uw reünie, vergadering, receptie of zelfs bruiloft? Neem contact op via reserveringen@marechausseemuseum.nl, we denken graag met u mee!

Gratis toegang op vertoon van defensie-, veteranen-, postactieven- of MOD-pas